AYLIK MİZAH DERGİSİ • YIL : 3

KASIKATÜR

SAYI 30 • EYLÜL 1995

SEÇKİN TEMUR

KARİKATÜR

SAHİBİ VE YAYIN YÖNETMENİ
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ ANKARA İRTİBAT BÜROSU ADINA ANKARA TEMSİLCİSİ
METİN PEKER

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
BÜLENT OKUTAN

YAYIN KURULU
ALİ FUAT SÜER
MURAT ÖZMENEK
ORHAN TÜLEYLİOĞLU
CUMHUR GAZİOĞLU
HİCABİ DEMİRCİ

KATKIDA BULUNANLAR
ALİ ULVİ ERSOY
ALTAN ÖZESKİCİ
AHMET ERKANLI
ANTONİO LUORO MARTİNEZ
ALİ SUR
ALİ ŞÜKRÜ FİDAN
ARİSTİDES ESTEBAN HERNANDEZ
HERNANDEZ GUERRERO
BURAK ERGİN
CEM KOÇ
DİEGO HERRERA
DİNÇER PİLGİN
ERDOĞAN BASOL
ERAY ÖZBEK
EROL ÖZDEMİR
EKİM ATİLLA PEKER
FERRUH DOĞAN
HASAN UYSAL
HAKAN SENGÜN
HÜSEYİN TANYERİ
HİCABİ DEMİRCİ
HAKAN DEMİRCİ
GÜL TÜRKMEN
İSMET LOKMAN
KADİR DOĞRUER
KADİR CENGİZ
KEREM YÜCE
LAZARO MİRANOA
LEVENT CANTEK
LOO/TİNG YUAN
MANUEL HERNANDES VALDES
MAHMUT TİBET
MEHMET ÖZTÜRK
MEHMET ALTUĞ
MURAT SAYIN
MÜMTAZ İDİL
MUSTAFA BİLGİN
MİRİAM M. ALONSO GABRERA
MİROSLAV BARTAK
NURİ BİLGİN
SEMİH POROY
OĞUZ GÜREL
OKTAY BİNGÖL
TOMAS RODRİGUEZ
RUHİ TEK
ÜMİT OĞMEL
SECKİN TEMUR
SLOBODAM ARBRAOOVİÇ
SERVET GÜREL
SABİT FİKRİ
TONUÇ YAŞAR
YENER ÇAKMAK
VALERİ KURTU
JURİS KOSOBUKİN

BASKI : BAROK OFSET / ANKARA

İRTİBAT VE YAZIŞMA ADRESİ
Konur Sokak 31/10 Kızılay-ANKARA
Tel: 417 37 28

POSTA ÇEK NO : 104902 METİN PEKER
Altı Ay : 180.000.-TL Bir Yıllık: 360.000.-TL

Kapak Tasarımı : Servet GÜREL
Kapak Karikatürü : GRZEGORZ SZUMOWSKI

Karikatür Dergisi'ndeki eserler kaynak gösterilmeden yayınlanamaz.

KARİKATÜR'DEN

SEVGİLİ KARİKATÜR DOSTLARI

“ Geçtiğimiz ay dergimizin üçüncü hamur kağıda basılmış olduğunu gördünüz. Tansu Çiller hanımın ekonomi dünyasında, bizleri rahatsız eden hızlı ve anlamsız değişiklikler devam etmekte. Bu değişikliklere yetişebilmek için 4 motorlu jet olmak gerek. Biz de jet hızıyla birinci hamurdan, üçüncü hamura geçme kararı aldık. 28'nci sayıya kadar kullandığımız birinci hamur kağıdın paketi şu anda KDV dahil 2.5 milyon lira iken, üçüncü hamur kağıdın paketi KDV dahil 600 bin liradır. Diğer bir anlatımla, 1 paket birinci hamur yerine 6 paket üçüncü hamur satın almak mümkün.

Sonuç olarak, kendi yağıyla kavrulan KARİKATÜR Dergisi üçüncü hamur kağıda basılı olarak daha uzun yaşama şansını yakalayacak. Okuyucularımızın bizi anlayışla karşılayacaklarını umuyoruz.

"Şeriat, şeriat" diye çığlık atan yobaz sürülerinin maddi yardım ve destek aldıkları Suudi'lerin ne denli çağ dışı bir kafaya sahip oldukları bir kez daha ortaya çıktı. 21. yüzyılda insan kellesi uçuran ortaçağ zihniyetinin icraatlarını bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermesi, şeriatçılarla uzlaşma sahtekarlığını gündeme getiren II. Cumhuriyetçiler'e, medyadaki liboşlara, TV'deki bazı eski solcu haber spikerlerine iyi bir ders olmuştur, umarız.

Milletin vekillerine, bu saygıdeğer insanlara saygısızlık ve haksızlık yapıyoruz. Saygıdeğer vekillere yapılan haksızlığı gidermek için, her birine birer uçak tahsis etmek gerek. Bayan Başbakanımız emrine uçak verirken, diğer vekilleri atlamak son Türk devletinin bireylerine yakışır mı? Haydi halkımız pamuk eller ceplere! En başta, Şadi Bey için! Ayrıca Şadi Pehlivanlıoğlu gibi vekillerimize "Hostes dövdü" şeklinde asılsız iftiralar atılmasın, komünist komplolar hazırlanmasın.

Sevgili Dostlar

İngiliz Miroslav Bartak ve halen çalışmalarını Kanada'da sürdüren Kolombiyalı Diego Herrera (Yayo) bu sayıdan itibaren dergimizin çizer ailesine katıldılar. Bartak ve Herrera için önümüzdeki günlerde bir sergi gerçekleştirmeyi düşünüyoruz. Ayrıca, İtalyan karikatürcü Assunta Toti Buratti dergimizde yayımlanmak üzere çalışmalarını gönderdi. Toti'nin çalışmalarını önümüzdeki sayıdan itibaren yayımlamaya başlayacağız.

12 sayıdır bizimle birlikte olan, sevgili arkadaşımız Selim Uslu, Aydınlık Gazetesi'nde yazacağından bizlere veda etti. Selim Uslu'ya teşekkür ediyoruz.

1 Eylül Barış Günü'nüzü kutluyor, savaşsız, barış ve sevgi dolu günler diliyoruz. ”

MAKSAT MUHABBET

■

hASAN uYSAL

■

ABLAN DEMOKRATİKLEŞTİRDİ BİZİ

Yılların özlemi gerçekleşti ve haklı olarak "Sivil Anayasa Mimarları" namını kazanan vekiller, başlarında ablaları, arkasında "Hikmet Abileri" ile birlikte bizleri toplu halde demokratikleştirdiler. Düşünmesi bile güzel, hayali cihan değer...

Dile kolay; 72 yıldır askerler eliyle biçimlenen Anayasa, sonunda korkusuz, yiğit ve demokratik vekiller tarafından darmadağan edilip, milletin hakettiği biçime dönüştürüldü. Tabi ki önce korktuk; Öyle ya, demokrasinin güzel havasını yıllardır hiç teneffüs etmemişiz. Alışık olmadığımız bu temiz hava aniden ya çarparsa... Çok şükür ki korktuğumuz olmadı.

Evet millet, silkin ve kendine gel! Artık MİLİTARİST ANAYASA değişti ve yerine DEMOKRASİ geldi! Sivil Anayasa değişikliği sonucunda yaşamınızın değiştiğini farkedeceksiniz. Çünkü, Anayasa değişikliği ile 12 Eylül darbesini öven o mel'un, musibet cümle çıkartıldı. Şimdi siz, "12 Eylül yasaları, rejimi sürerken bunun ne önemi var?" diyen kötümserlere, bölücülere ve bozgunculara, "Anayasanın geçici 15. maddesinde, 12 Eylülcü'lerden hesap sorulamaz maddesi duruyor ama" diyen münafıklara sakın aldanmayın. Düşünsenize, "Anayasamızda artık 12 Eylül askeri darbesi övülmeyecek. Az şey midir bu sayın değişiklikliksever okurlar?..

Değerli parlamenterler; kimi zaman yarı uykulu, kimi zaman yarı şaşkın bir halde, ellerinde tesbihler, kimi zaman birbirlerine sular atıp şakalaşarak, dur durak bilmeden Militarist Anayasayı paramparça ettiler. Gerektiğinde bir tesbih darbesi ile askeri maddeler un ufak edildi. Mesela TBMM üye sayısı bir çırpıda 450'den 550'ye yükseltildi. Demokratikleşme savaşımında az kazanım mıdır bu? Silahlı kuvvetlerin karşısına dikilecek arslanların sayısı böylece tam 100 kişi birden arttırılmış oldu. Bununla da yetinmedi vekillerimiz. Çünkü onlar demokratikleşmeyi kafalarına koymuşlardı bir kere. Kim onlara "Dur" diyebilirdi ki? Değiştirdikçe değiştirdiler. Demokrasiye, demokratikleşmeye doymuyorlardı adeta. Nitekim, milletvekillerinin üyelikleri artık "cart" diye düşürülmeyecek, hatta milletvekilleri o parti benim bu parti senin artık rahatça dolaşabileceklerdi. Düşünsenize demokrasiyi... Ayrıca dernekler bundan böyle "cırt" diye değil "pırt" diye kapatılabileceklerdi. Eskiden polis, aklına esti mi dernek kapatırdı. Polis artık "Savcı beye uğradıktan" sonra kapatacaktı dernekleri...

Halkını düşünen vekiller bunlarla yetindi mi sanırsınız? Asla! Onlar ülkeyi demokratikleştirme misyonunu yüklenmişlerdi bir kere. Tuttuklarını bırakırlar mıydı kolay kolay. Nitekim böyle de oldu. Ve genel seçimlerden bir yıl önce ya da sonraki yerel seçimlerin genel seçimlerle birlikte yapılması kabul edildi. Bu inanılmaz değişiklikle militarizme çok önemli bir darbe daha vurulmuş, halkımız demokrasiye bir adım daha kavuşmuş oluyordu.

Anayasa neredeyse yeniden ve ustaca yazılıyordu vekillerimizce. Ama bunu yaparken, kimi tuzaklara düşmeme hünerini de gösterdiler.

Örneğin "memurların sendika kurabilmeleri, hatta toplu sözleşme bile yapabilmeleri, hatta hatta üstüne bir de grev istemeleri" gibi Demokrasimizi bir çırpıda mahfeyleyecek değişikliklere hiç yüz vermediler. "Memurlara siyaset hakkı vermek" gibi abuk subukluklar üzerinde tartışmaya bile girmediler.

Tabi ki çoluk-çocuğun milletvekili olmak istemesi gibi "çocukca" heveslerin önüne geçtiler. 18 yaşından itibaren "seçme" hakkı verilmiş "toylar, tazeler, yeni etmeler", ne hakla 25 yaşında "seçilme hakkı" isteyebilirlerdi? Hadi milletvekili sayısı 47 bine çıkmış olsa neyse, o zaman girsin üç beş ufaklık...

Ve ülkeyi özlenilen gerçek demokrasiye, insan haklarına kavuşturacak işsizliği, yoksulluğu ve yolsuzluğu önleyecek, bizleri mutluluk ve refaha garkedecek, dış dünyada itibarımızı bir çırpıda yükseltecek, militarist Anayasa'ya "bir daha kalkmamak üzere" son darbeyi vuracak madde en sona kalmıştı.

Her türlü tehdit, cebir ve baskıya rağmen arslanlar bu kararı almakta, ufacık da olsa tereddüt göstermediler. İnanılmayacak, kimsenin cesaret edemeyeceği değişikliği söylüyorum. Evet söylüyorum sıkı durun;

"Meclisimiz Ekim 1995'e kadar tatile girmiştir!"

Allah hepsinden, en başta "ablasından" ve "abisinden", bu değişikliklerle "Demokrasiye kavuşulduğunu bize inandıran Medyadan" razı olsun!

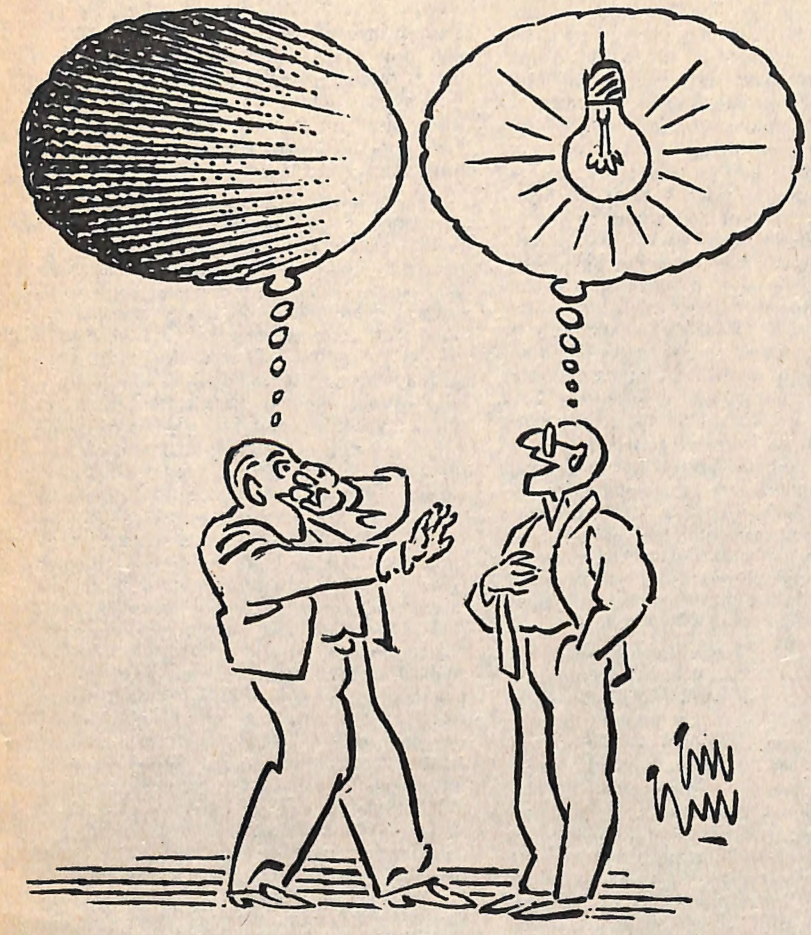

ALİ ULVİ ERSOY

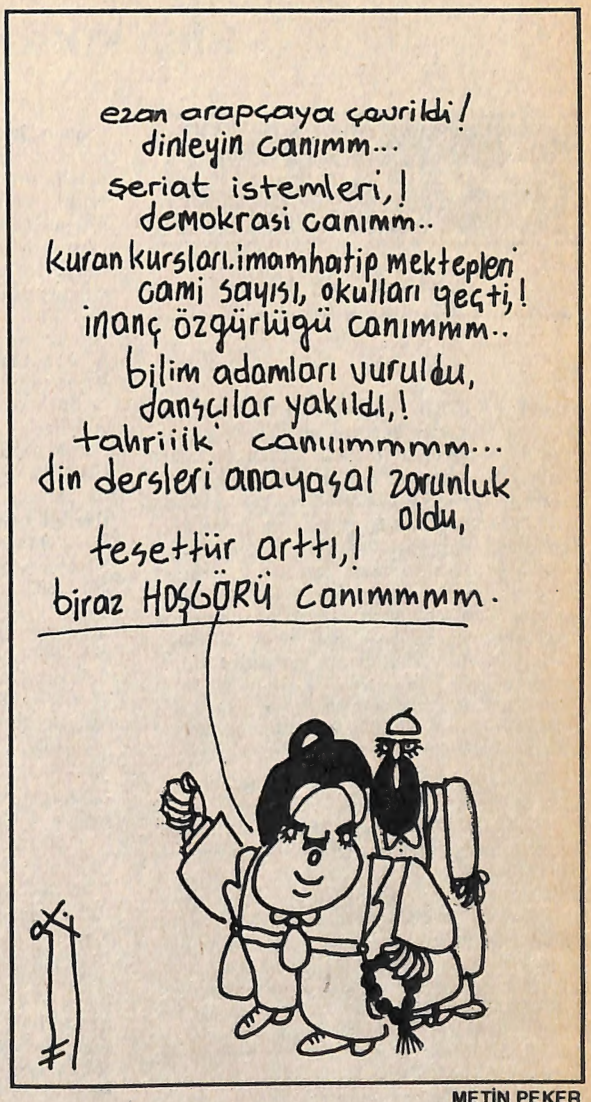

METİN PEKER

DİEGO HERRERA — KANADA

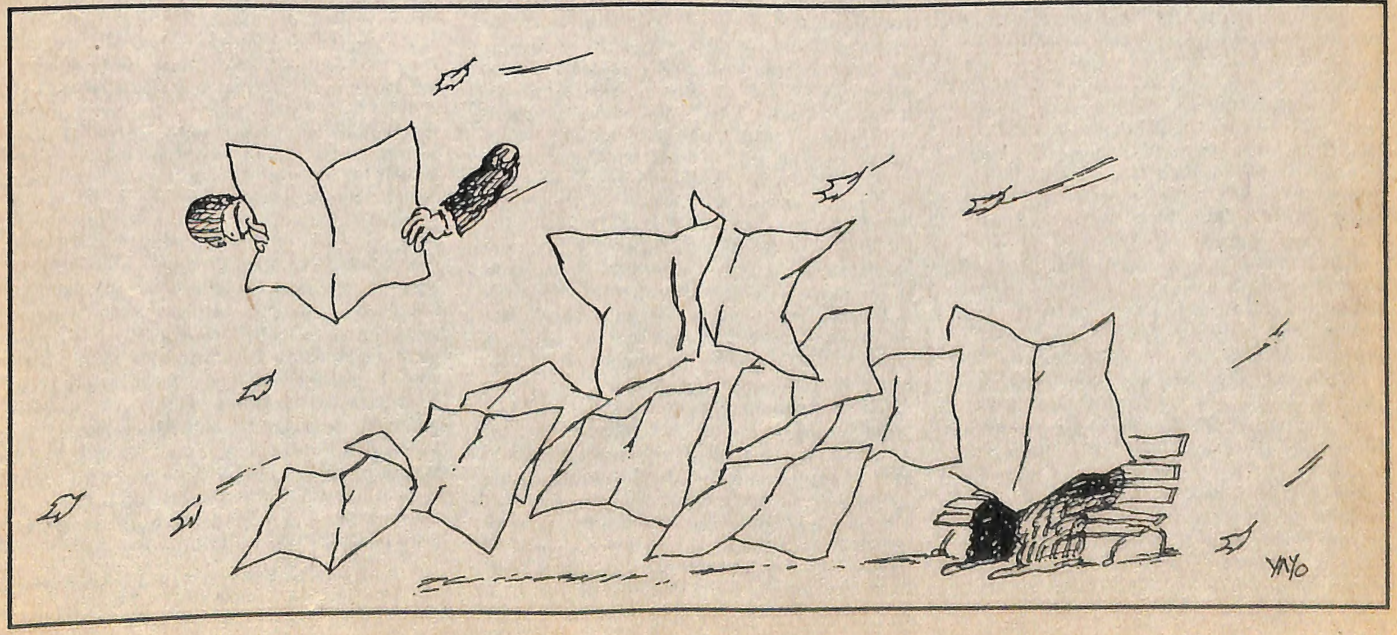

KISA FIKRANIN MİZAHTAKİ YERİ

ZARF İLE MAZRUF

SABİT FİKRİ

Bilinen sözdür. Orhan Veli şiirlerinden birinde bu memleketin uzun laftan battığını belirtir. Bir başka söz de neredeyse aynı vecizlikte konuyu hikâye eder: "Çok laf yalansız, çok mal haramsız olmaz." Bu nedenle insanlar genellikle söylenecek düşünceleri dolandırıp dolaştırmadan dümdüz söylerler. Bunun Türk gazetecilik tarihinde belirgin bir yeri vardır. Belirgin bir yeri olduğu için de söz eğip bükmeden söylenir. Kısa fıkranın mizahtaki yeri üzerinde durulurken köklü, müesseseleşmiş yazarların vurucu mizahi yaklaşımlarına da dikkat etmek gerekmektedir. Ancak şimdilik konu kısa fıkranın toplumdaki özellikle de siyasal yaşamdaki yeridir. Bunu bazı yazarlar tarafından genellikle ustalıkla kullanılabildiği anlaşılabilir.

Kısa mizah yazısının bizdeki en temel özelliğini siyasal niteliğinde bulmak kabildir. Ama bir istisnayla. Bu istisna da Doğan Nadi'nin **Bir Dakika** başlığı altında yazdığı vurucu fıkralardır. Doğan Nadi'nin bariz, açık, çok net siyasal doğrultusu yoktur. Kendi görüş açısı çerçevesinde memleketteki belirgin yanlışlıkları açık bir şekilde, iğneleyerek yazar. Onun yazdığı sıralarda sivri sayılabilecek mahiyetteki kısa fıkralar çok da fazla değildir. Doğan Nadi hemen her gün yazdığı çok kısa değiniler yanında her pazar da **Yedi Dakika** başlığı altında daha az çarpıcı düşünceler telaffuz etmiştir. Peyami Safa hakkında yazdığı bir kısa fıkra bunun ilginç bir örneğidir. Bu tür yazının Doğan Nadi ile başladığı söylenmek istenmemektedir. Ancak Doğan Nadi bu tür yazıları müesseseleştirmiş ve bakış açısı itibariyle mesafeli bir tutum almıştır. Yazdıklarının önemi de bu özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Kısa fıkranın çarpıcı niteliği genellikle muhalif basında olmasını gerektirmektedir. Daha doğrusu öylesi bir gelişimi ortaya çıkarmıştır. İktidar yandaşı basında da muhalefeti eleştirmek anlamında benzeri işlev taşıyan sütunlar vardır. Bunun somutlanması bakımından 1950-1960 yılları arasında **Ulus**'ta Şinasi Nahit Berker'in yazdığı vurucu kısa fıkraları hatırlamak mümkündür. Hatta bu yazıların daha güzelleri **Dolmuş** Dergisinde de yayınlanmıştır. Şinasi Nahit gazeteciliğe gerçi 1941 yılında Ulus'ta başlamıştır ama çarpıcı kısa fıkralarını özellikle 1960 yılına doğru yayınlamıştır. Ancak Berker'in akılda en fazla kalan kısa fıkrası siyasi olanlar değil, hakkında Marx'ın kitap yazdığı kadına ilişkin olanıdır. Bir anlamda **Ulus**'taki bir sütunla karşılaştırılabilecek, ona cevap verecek bir şekilde 1950'lerin başında **Zafer**, 1960'ların başında da **Son Havadis** gazetesinde Yedekçi mahlasıyla yazan bir gazetecinin sütunu vardır. Bu tür kısa fıkralar yazıldıkları dönemin güncel sorunlarına katı sert ve mizahi cevaplar içeren yazılardır. Örneğin, Şinasi Nahit'in özellikle Adnan Menderes'e yönelik eleştirileri bu anlamda düşünülmelidir. Gene aynı şekilde 1950 yılının başında Yedekçi imzasıyla yapılan Şemsettin Günaltay eleştirisi bariz bir örnektir. Daha doğrusu bu tür yazılar en açık şekilde muhalif basın organlarında bulunur. Ancak muhalif nitelikteki yayın organlarında muhalefetin de bir sınırı olmak gerekir. 1960'lı yıllarda 1960 öncesi dönemden kimi farklılıklar taşıyıp biraz daha değişik bir biçime bürünse de çarpıcı eleştiriler devam etmiştir. O dönemin bu tür yaklaşımları bakımından en çarpıcı köşeleri ise **Akşam**'daki **Taş** köşesinin yanındaki **Şeytanın Gör Dediği** ve **Yön**'deki **Öhöö** köşesidir. Çetin Altan'ın benzeri yazıları daha önce **Ulus**'ta yayınlanmıştır. Sözü edilen bu iki köşede çok bariz bir şekilde muhalif bir tavır görülmektedir. Ancak bu muhalif yaklaşımın **Ulus** gazetesinin muhalif yaklaşımından öte bir yanı vardır. Çetin Altan'ın **Şeytanın Gör Dediği** köşesi yazdığı günlük fıkraların yanında kesinlikle sönük kalmıştır. Hasan Hüseyin'in **Öhööö** köşesi ise **Yön** Dergisinin o sıralardaki yönelimiy nedeniyle pek yankı yapamamış gibidir. Şinasi Nahit'in neredeyse klasikleşmiş köşesinin 1980'lerin ortalarında da yaşatılmak istenmesinin bir anlamı olmalıdır. Demek ki öbür iki yazarın köşelerinin ötesinde bir etkisi vardır. Fakat doğru dürüst yankı yapmadığı için de kısa bir süre sonra kaldırılmıştır.

Çetin Altan ve Hasan Hüseyin'in yazdıkları iletmek istedikleri olağan gelişmelerin ötesinde olduğu ve meramlarını çarpıcı bir şekilde aktarmadıkları için fazla yankı yapmamıştır. Bu durum da kısa fıkranın bariz olan çelişkileri ortaya çıkarmak amacıyla yazılması gereğini kanıtlamaktadır. Kısa fıkra türünün en çarpıcı örnekleri 1950'li yılların ortalarından itibaren Şinasi Nahit tarafından **Dolmuş** dergisinde yayınlanmıştır. **Dolmuş** dergisinde yayınlananlar **Ulus** gazetesinde çıkanlara göre daha az güncel ve daha az siyasal nitelik taşımaktadır. Şinasi Nahit'in kısa fıkra türü yazıları en yoğun olarak önemli siyasal kişiler ya da daha başka nitelikleri itibariyle tanınmış insanlar hakkında kullanılan orijinal espriler üzerinedir. Şinasi Nahit'in kısa fıkraları bir tür kısa ama çarpıcı bir şekilde çizilmiş portreler gibidir. Zaten bu tür köşelerin belli tür yayın organlarında, güncel siyasetle ilgili yayın organlarında yer bulması da bu yüzdendir. Genellikle de konu siyaset adamlarıyla ilgili deyişlerde ve yazarların, özellikle de başyazarların birbirleriyle polemiklerinde somutlaşır. Onun içindir ki düşünceleri bariz biçimde radikal görünen köşe yazarlarının bu tür yazıları denemeleri boşuna değildir. Çetin Altan'ın uzun yıllar **Taş** başlığı altında yazmasının, Necip Fazıl'ın toplu yapıtlarından birinin adının **Hücûm ve Polemik** olmasının bir anlamı vardır. Ancak Ali Ulvi'nin yazısız karikatür konusunda söyledikleri bu konu için de geçerlidir. Zamana karşı direnememesinin nedenini de Ali Ulvi'nin belirttiği niteliğinde görmek gerekmektedir: "Politik karikatürde karikatürün kendi dışıyla ilişki kurması sözkonusu. Karikatür dışındaki bir sorunla ilişkiliyse, kalıcı olmaz. Nedir karikatürün kendi dışıyla ilişki kurması? Yani, olayı bilmezsiniz hiçbir anlamı, esprisi yok. İşte o yazılı karikatür. Kafanızdaki bilgi, yazısı. Bizim 1950 kuşağı dediğimiz arkadaşlar, Türkiye'de karikatürü yazısız hale getirdik. Ama bir süre sonra baktık ki, yaptıklarımızın bir bölümü aslında yazısız karikatür değil. Ne altında ne içinde yazı olmadığı halde, aslında yazısız olmayan çok karikatür var. Benim işim, karikatür sanatının ilkelerine ihanet etmeden, siyasal ya da sosal bir olayı yorumlayarak okuyucuya iletmek. Eğer yazı da buna yardımcı oluyorsa, bu ögeden niye vazgeçeyim. Ancak, karikatür sanatı iddiası taşıyan bir karikatürün yüzde yüz yazısız olması gerektiği kanısındayım." (1) Ali Ulvi'nin bu sözleri aynı zamanda geçen zaman içinde kısa fıkra türünün neden pek bir anlam ifade etmediğinin de gerçekçi bir izahını oluşturuyor.

Yakın dönem sözkonusu edildiğinde önceden bunu en âlâsını Şinasi Nahit yazsa da önemli ölçüde bazı köşe yazarlarınca da denendiğini teslim etmek gerekmektedir. Köşe yazarlarının yazdığı kimi değiniler konu kritikleştiği zaman mizahi bir nitelik taşımaktadır. Bunun en ilginç örneklerini geçmişti Nazim Hikmet ile Peyami Safa arasındaki polemiklerde bulmak mümkündür. Sözü edilen polemiklerin mizahi niteliğini yakalamak olanaklıdır. Ancak onlarda iş dallanıp budaklanmakta dolayısıyla zaman içinde kısa, vurucu ve çarpıcı olma özelliğini yitirmektedir. Yapılan eleştirilerin çarpıcı olması gündelik yaşam koşullarıyla bir ölçüde uyumlu olmasını gerekmektedir. Bu nedenle de konunun açık olarak radikal politik gelişmelerle ya da biraz küfür ve müstehçen konularla ilgili olması gerekmektedir. Dolayısıyla dönemin en belirgin siyasal konularını içermesi doğaldır. Nitekim bunun en başarılı örneklerinden bir başkasını 1960'lı yılların radikal muhalif gazetelerinin birinde, **Yeni İstanbul**'da görmek mümkündür. Anılan gazete bariz hırçınlığı olan yazıları hem düşünsel anlamda, hem de kişi olarak aykırı tavırları olan Adalet Partisi'nin muhalefet kanadından bir milletvekili, Osman Yüksel Serdengeçti yazmıştır. Yazdıklarıyla özellikle siyasal nitelikteki insanları sert bir biçimde eleştirmiştir. 1965 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kravat takmadığı için yoğun bir eleştiri kampanyasıyla karşılaşmıştır. O da bayağı sert bir şekilde mücadelesine devam etmiştir. Bu tür kısa fıkraları muhalefetten de dönemin CHP Genel Başkanı İsmet İnönü yoğun olarak nasibini almıştır. Gene benzeri şekilde bir tepkiyi ifadelendiren yazar da Bedii Faik'tir ki, onun çok kısa süreli bir **Markopaşa** deneyimi de vardır. Bir dönemde eleştirisini Demokrat Parti yönetimine, bir başka tarih kesitinde de CHP ve müteakiben Türkiye'deki sol dalgaya yöneltmiştir. Etkili olmasının sebeplerinden birisi de budur. Zaten bu tür nedenlerle öne çıkıp etkili olmuştur. Özellikle 1950-1960 yılları arasındaki dönem benzeri nitelikteki yazı türünü çoğaltmıştır. Benzetme yapmak biraz garip gelebilir ama bu yazı türü bir biçimde dönemin ve sonrasının mizah dergilerince tevarüs edilmiştir. Genellikle portre türü yazılar yazan Nimet Arzık bile zaman zaman bu tür kısa fıkra türünü tercih etmiştir. Anılan tarzdaki fıkraların en ilginç örneklerini kaleme almıştır. Hele birisi pek fazla politik renk taşımasa da çarpıcı mahiyettedir. Dönemin Mülkiye Cuntasının içinde mütalaa edilmese de onun yamacında olan bir siyaset ve bilim adamının kırk yaşından sonra yeniden üniversitede asistanlık sınavına girmesi karşısında ilginç bir kısa fıkra yazmıştır. Sonunu de şöyle bağlamıştır: "Nimet Arzık'ın yazdığı yerler hatırlandığında yukarıda belirtilen gerçeklik bir kez daha doğrulanmış olur. **Ulus, Barış Yön** ve **Aydınlık** gazeteleri yazdığı yerlerden bazılarıdır. Bir ölçüde, daha doğrusu önemli ölçüde eleştirel mahiyette yazmasında bunların da payı vardır. Zaten bu tarz yazılar yaygınlıkla parti gazetelerinde yer bulmuştur.

(1) Alpay Kabacalı, **Kültürümüzden İnsan Adaları**, Yapı Kredi Yay., İstanbul, 1995, s. 356.

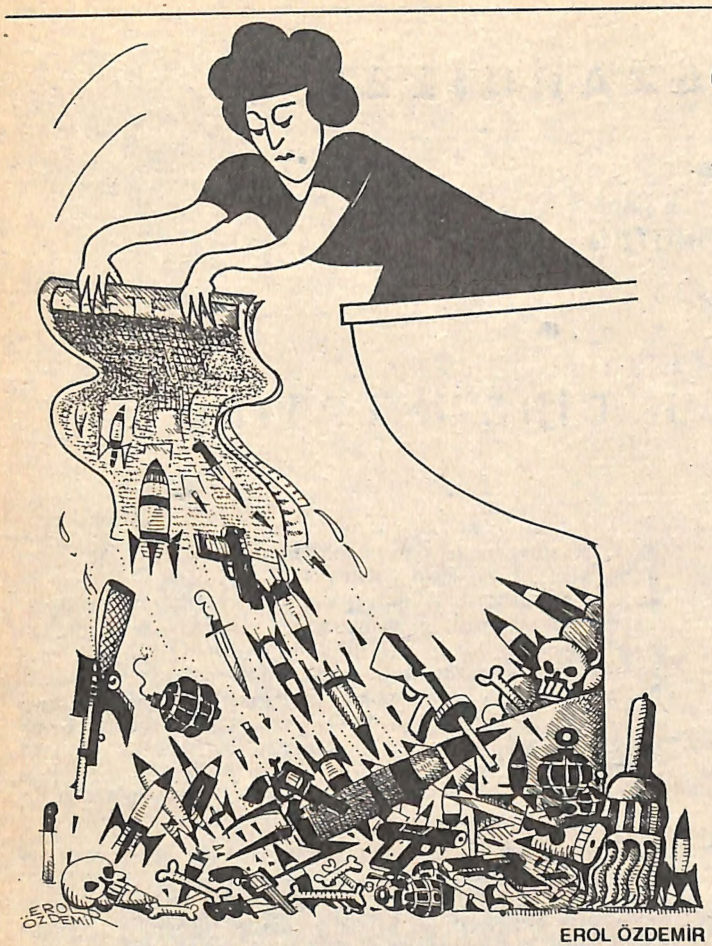

EROL ÖZDEMİR

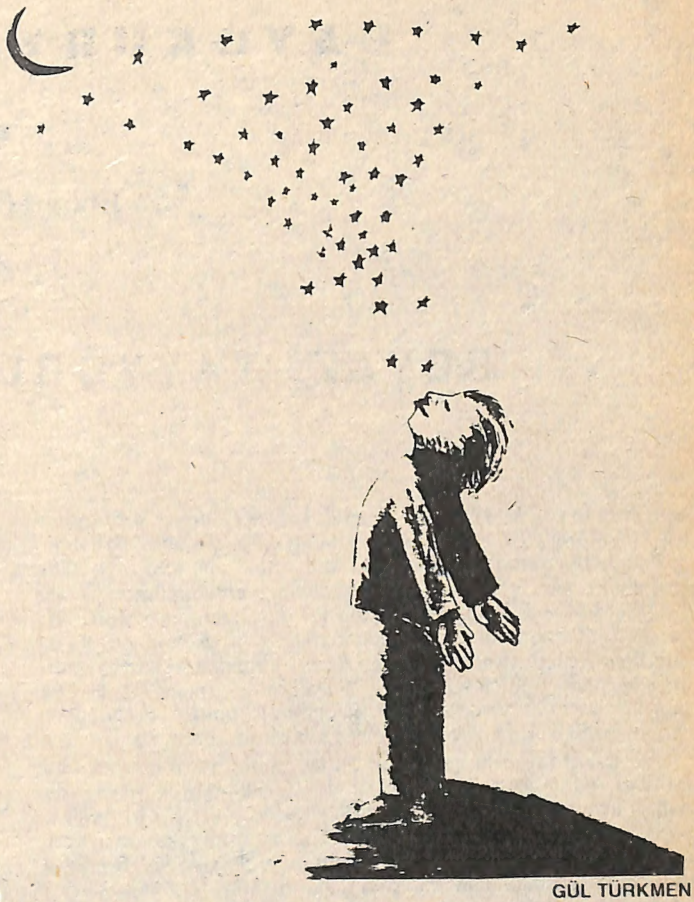

GÜL TÜRKMEN

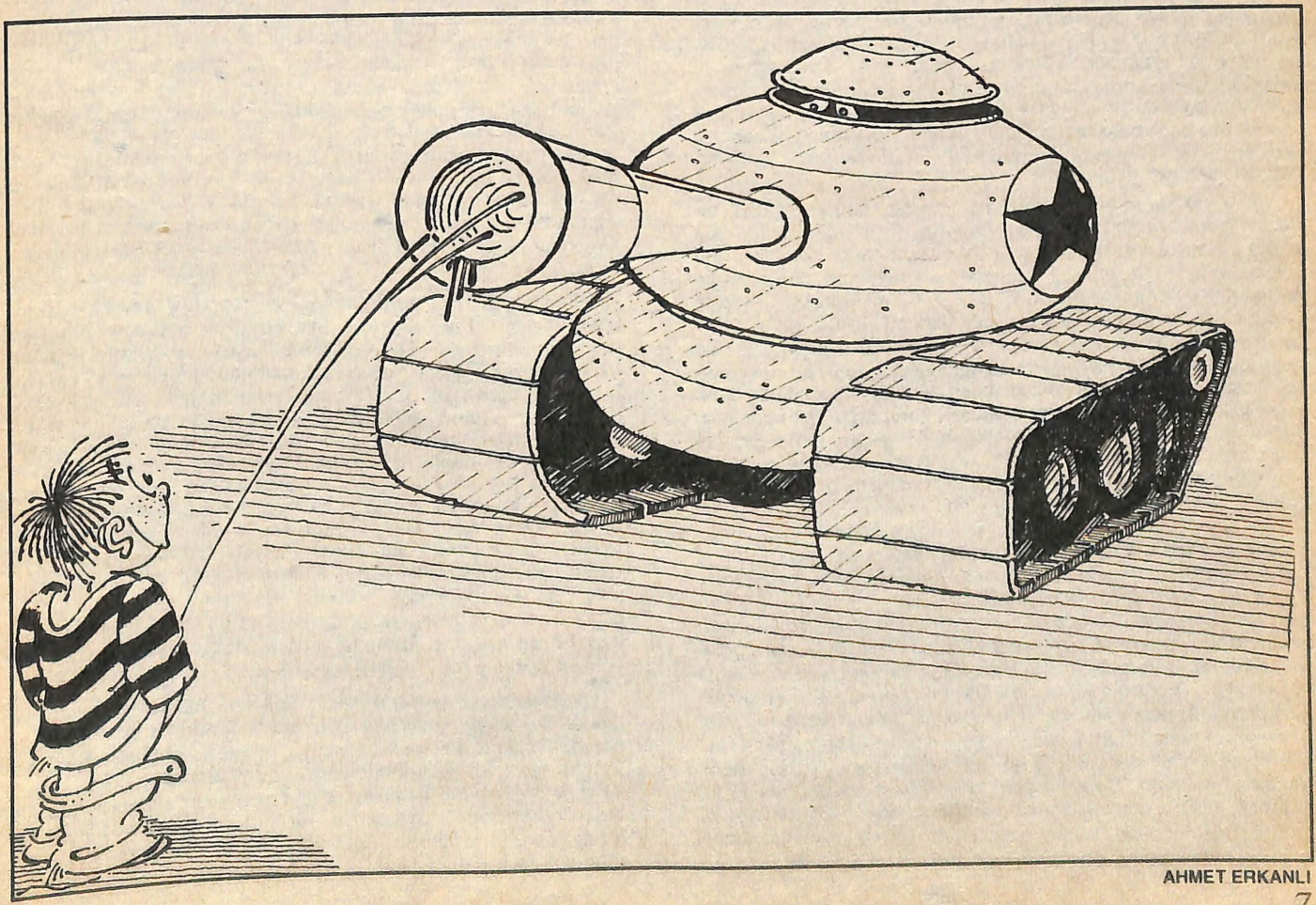

AHMET ERKANLI

BAYOKURYAZARÇİZER

■

Bülent OKUTAN

■

BEYAZ TAYYÖRLÜ CİNS-İ LATİF

Ve beyaz tayyörlü cins-i latif, kır mercedesin kapısından parmağıyla çook uzakları işaret edip gürledi: "Babamın işçisi, babamın köylüsü, babamın memuru... benim mutluluğumun gözyaşları, ilk hedefiniz enflasyondur. İleri!" Ortaklıkta bir panik yaşandı, acaba bu durumlarda ne yapılması gerekirdi? Danışmanlar sağa sola dağılıp cep telefonlarını ve iç güdülerini çalıştırdılar. İçlerinden biri Torino'dan Hakan'ı aradı, ünlü fettullahçı golcü küskündü: "Valla ben karışmam" dedi. Çok şaşırdılar sebebini sordular. "Eğer ki benim futbolcum denseydi, o zaman buna iki kafa atardık" diyerek savuşturdu danışmanları.

Ve beyaz tayyörlü cins-i latif bu kez gürül gürül gürledi: "Bu musibet, yaz aylarında denize ya dökülecek ya dökülecek." Bir danışman yanında bulunan bir görevliye mütebessim bir şekilde yaklaşarak "Hah şöyle birader, açık seçik konuşsa herkes anlayacak ve gerekeni yapacak" dedi. Yanında bulunan ve menteşe işlerinden sorumlu olan danışman, başını öne sallayarak karşılık verdi. O sırada koşuşturmalar yerini sessizliğe bıraktı. Konu çok geçmeden tatlıya bağlanarak, kuşburnu şuruplarının konuklara ikramı ile sona erdi. Enflasyondan sorumlu bir danışman raporuna acı gerçekleri yazarken ağlıyordu: "Bodrum ve Marmaris'te iç turizm biraz canlanma göstermişse de yaz ayları itibariyle denize dökülen maalesef, yine karpuz kabuğu olmuştur. Ne yazık ki tüm ümidimizi bağladığımız DBP'nin, yani; domates, biber ve patlıcanın kahramanca mücadelesi mutfaklardaki yangının sönmesine engel olamamıştır."

Ve beyaz tayyörlü cins-i latif bu iddialarından vaz geçip, bu kez de askerlerin bir zamanlar başımıza incir ağacı diker gibi diktiği Paşayasa Onikieylulos isimli nebatatı biraz budayıp, batı bölgelerinde sıkça yetişen Anayasak süs bitkisine benzetmeğe çalışmanın verdiği gururla ATV, BTV, CTV mikrofonları önünde kamuoyuna ve özellikle kamu çalışanlarının ağzına, bir parmak bal sürdü. Sonrasında parmağını öyle bir yaladı ki, çevresinde onun bu davranışını hayretle inceleyenlere dönüp, "Ne var bunda şaşıracak? Bal tutan parmağını elbetteki yalayacak" dedi. daha sonra yaladığı parmağı ile çook uzakları işaret edip: "İlk hedefiniz, erken seçim meçim değil, kovalisyon ile geçim olmalıdır. Ne hakla otuzbeşe bakla.." diyerek seçim ve geçim konusunda tereddüdü olanlara, puslu bir hava bekleyenlere gereken mesajı vererek ağzındaki baklayı çıkarmış oldu.

Ve beyaz tayyörlü cins-i latif, acımasızca kendine sataşanlara karşılık verirken gözleri dolu dolu oldu. "Benim yeniden mutfağa girip yoğurtlu bakla ile uğraşmamı isteyenler avcunu yalasın. Koltuğun dayanılmaz tadına alıştım. Alkışı duydum. İhaneti gördüm. Enflasyonu denize döküp, babamın işçisinin, babamın memurunun, babamın köylüsünün ağzına... bir lokma girmeden asla gitmem. Hem öyle bile olsa mutfağa girmem, çünkü mutfak cayır cayır... Kürsüme döner bu ülkenin başına yeni iktisatçılar yetiştiririm. Bunu süratle yaparım ki, onlar da analarının işçisinin, analarının memurunun, analarının köylüsünün ağzına... bir lokma şey sokabilsinler" dedi. Sonra kır mercedesine atlayıp "sür" dedi. Yanında bulunan enformasyon görevlisinin gözleri büyüdü, "Demek rölansı görüyorsunuz efendim" diye hayretle sordu. Cins-i latif'in gözlerindeki sevecenlik gitmiş, yerine şiddet gelmişti. Saraybosna'da oynanan oyunlar aklına gelmişti.

Enformasyoncu danışmana birazda kızarak "Slobadan Miloşluk yaparsan, fularları değişiriz" dedi. Kır mercedes homurtuyla uzaklaşırken kapı önünde biriken zevatta bir dalgalanma olmuştu. Kovalisyondan sorumlu bir danışman çevresindekilere dönüp "MÜJDELER OLSUN GİDİYOR" diye beyanat verdi. Kapı, menteşe müdürü biraz da ciddiyetten uzak bir tavırla: "Kürsüye mi yoksa mutfağına mı?" diye soruyu tazeledi. Dışişlerinden ve Türki Cumhuriyetlerinden sorumlu bir danışman vardı, Allahtan o konuya bir açıklık getirerek "Saçmalamayın lütfen baylar... Hanfendi, Akajan Kajageldin ve diğer orta asya ülkelerinin davetlisi olarak Kazakistan'a gidiyor" dedi.

Ve beyaz tayyörlü cins-i latifi Almiti hava alanında Kazaklar ve ahıska Türkleri çiçeklerle karşıladılar. Çok duygulandı, gözlerinden akan yaşlar denizlere karışan ırmaklar gibi olabilirdi. Denizi düşününce enflasyon geldi aklına, denize dökemediği yüzde onlara indiremediği enflasyon.. Deniz deyince Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki oğlu geldi, Kabotaj bayramı geldi, florya plajında denize girdiği gençliği geldi, üçüncü boğaz köprüsünün projesi ve açlıktan kendini denize atan vatandaşları geldi. Bu enflasyonu mutlaka denize dökmeli diye düşünürken, çantasındaki beş milyar dolarlık ABD Eximbank'ının BDT ülkeleri için ayırdığı tahsisatların projesini ve bu yatırımların Ülke açısından sağlayacağı yararları düşündü, gözleri kara üzüm gibi oldu. Batı ile flört ederken doğu ile ilişkileri petrol boru hattı ve oto yollarla dantel gibi işlemek her baba yiğidin ve her ana yiğidin harcı değildi. Duygusallığı bir yana attı, eşarbını bir yana. Kim demişse halt yemiş "Elinin hamuru ile erkek işine karışıyor" diye..

"Sevgili Kırgız kardeşlerim ve onların sayın başkanı İzzetbegoviç" diye başlayan bir konuşma yapmayı düşündü onuruna verilen yemekte, önünde bulunan kuşburnu hoşafından bir kaşık alırken aklına Saraybosna'da olmadığı geliverdi." Yav, bu buşburnu harika bir şey, insanın aklını başına getiriyor" diye düşünürken yanında bulunan ve orta asyadan sorumlu olan bir danışman "Efendim, düşündüklerinizi tenzih ederim bu hoşafın adı kuş burnu değil, İt burnudur" diyerek düşüncelerine limon sıktı. Malatya vilayetini de büyükşehir ilan ederken bu tür densizler çıkmıştı ya, milliyetçi lakabına helal gelir umudu ile pek sesini çıkarmamıştı. Oysa o gün kaysı taban fiatını açıklayıp Malatya'ya bir yorum getirecekti. Hemen akabinde sırada fındık taban fiatı için Karadeniz gezisi devreye girdi de rahatladı. Bu sefer de Karadeniz'den sorumlu danışman "Aman efendim açıklamayı siz yapmayınız, üretici verilen bir doları az bulup size kızabilir, en iyisi o işi taşerona verelim" diye makul bir laf etti de yuhlanmaktan paçayı kıl payı kurtardı.

İleride beyaz tayyörlü cins-i latifenin maceraları olacaktır. Zevkle ve şevkle yazacağız. Bu arada kızım İktisat fakültesini kazandı. Ailemizde, sevinçle karışık geleceğe yönelik oturumlar yapıyor konuyu değerlendiriyoruz. Tüm anlatılara karşın kızım biraz tedirgin "Yani babacım, okuldan mezun olunca iş olanağı bulabilecekmiyim?" diye sordu. Hiç düşünmeden ve bir kerede cevap verdim. "Elbette bulursun yavrum" dedim. "En kötü ihtimalle Başbakan olursun."

CUMHUR GAZİOĞLU

TREN PENCERESİNDEN

RUHİ TEK

DEĞER ÖLÇÜSÜ

Haydarpaşa-Adapazarı treni demirbaş yolcularıyla hareket etti. Ortaokul öğrencisi çantasından gazetesini çıkardı. Resmi bir kurumda görevli yaşlı adam, gözucuyla gazeteye baktı. Birinci sayfanın yarısına yakınını kaplayan, tek şarkısıyla ünlü olan gencin fotoğrafı vardı.

- Uygar ülkelerde tek bir şarkı ile paraya kavuşulacağını sanmayın. Çünkü uygar ülkelerde bir şarkı, bir öykü, bir resim, bir söylev ile topluma yutturulan kimse yoktur. Böyle bir çaba, o toplumun yüz karası olarak nitelendirilir.

- Ohooo. Bizde böyleleri istemediğin kadar. Nota bilmediği gibi sesi de olmayan şarkıcı, ekonomiden anlamayan ekonomi profesörü, vatandaşını öldürenler, vatansever bir söylev veren politikacı olarak topluma yutturulur.

- Sapla saman karışmıştır. Bir atom fizikçisi pazarlamacı, bir elektrik mühendisi ekonomist, yönetimi ile ülkeyi kıçın kıçın batağa götüren yıllarca alkışlanan politikacı, kimyager kahveci, ipini koparan TV proğramcısı, gazeteci olmasının temelinde toplumsal sorumsuzluk yatıyor.

Makinist düdüğünü çaldı. Trenin bu düdüğü yeri göğü inletti.

Ortaokul öğrencisi gülümsedi.

- Parayı veren düdüğü çalar.

BİR KAVGA

Makinist yine düdüğünü öttürdü.

Düdük sesi kesildi. Kompartımanda iki genç, üç orta yaşlı adam vardı. Üç adam trenin demirbaşlarındandı. Biri, Devlet Başkanı olursa neler yapacaklarını anlattı. İkincisi, asıl işi yapacak olanın Başbakan olduğunu, bu nedenle de Başbakanlık yetkisinin verilmesi halinde memleketi nasıl güllük gülüstanlık yapacağını anlattı. Üçüncü adam da ikisini dinledi. Kendisinin şu anda ne olacağına karar veremediğini belirtti.

Tren bir istasyondan diğer istasyona ilerliyordu.

Birden iki genç birbirine girdi, yumruklaştı, birbirlerinin yüzlerini dağıttılar. Bu sırada kondüktör gelince iki genç kavgalarına mola verdi. Kondüktör gençlerin halini görünce, devlet başkanı olunca neler yapacağını söyleyen adama baktı:

- Burada ne oluyor?

diye sordu.

Devlet Başkanı olmayı düşünen adam, şaşkın şaşkın baktı.

- Ne oldu? Ben birşey görmedim.

dedi ve sigarasını yaktı. Başını, ağızları burunları dağılmış gençlerden, pencereye doğru çevirdi.

Kondüktör, başkanlığında neler yapacağını anlatan adama baktı:

- Burada...

Hemen yanıtını aldı.

- Onların ben, birbirine sarılarak hasret giderdiklerini sandım. Kavga ettiklerini hiç düşünmedim.

Kondüktör üçüncü adama baktı :

- Burada ne oldu, beyefendi?

dedi demesine ama, üçüncü adam kaplanlar gibi neredeyse üzerine saldıracaktı.

- Siz görevliler hep böylesiniz. Ortalığı kan içinde bırakır, sonra da ne olduğunu sorarsınız. Bütün bunlar sizlerin başının altından çıkıyor.

Kondöktür kompartımandan çıkarken kendi kendine söylendi.

- Bu iki genç kavga etmiş. Siz görmezden de gelseniz, başka birşey de sansanız, o yok olmaz. Gerçekler ortadadır. Sonunda ortaya çıkar.

Tren bir istasyona yaklaştığı için hızını azalttı.

15. ULUSLARARASI "NASREDDİN HOCA KARİKATÜR YARIŞMASI" ÖDÜLLÜ KARİKATÜRLER

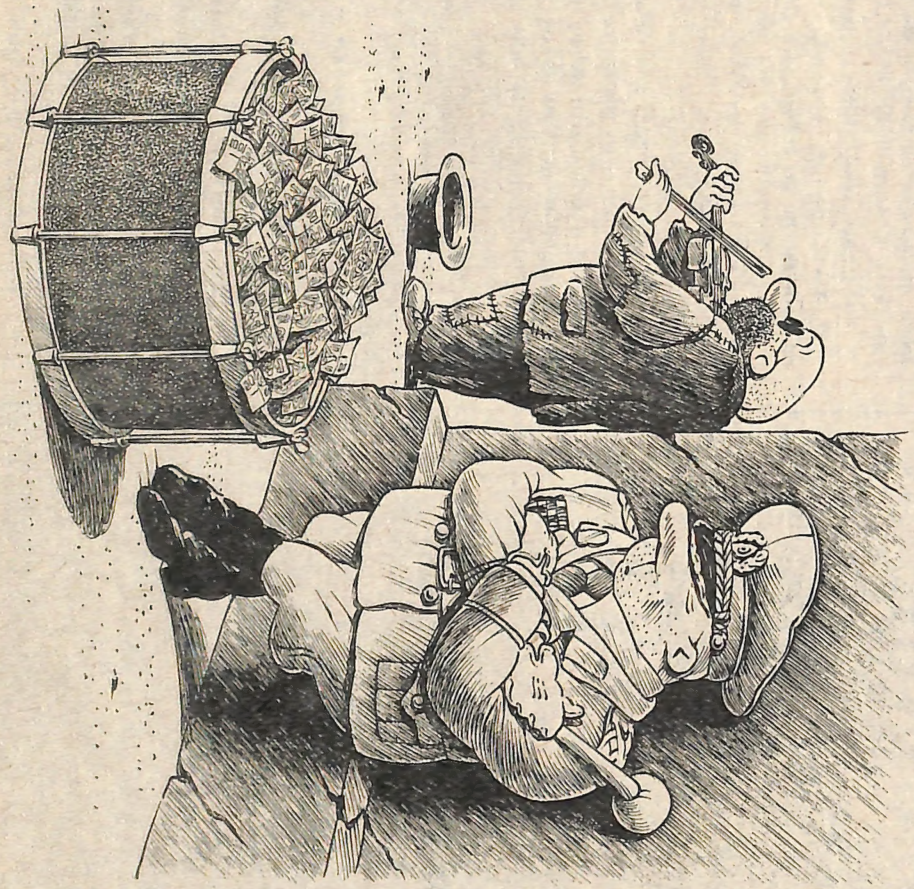

JURİJ KOSOBUKIN
Cumhuriyet Gazetesi Onur Plaketi

LOO TİNG YUAN / ÇİNHALK CUMHURİYETİ
(BÜYÜK ÖDÜL)

15. ULUSLARARASI "NASREDDİN HOCA KARİKATÜR YARIŞMASI" ÖDÜLLÜ KARİKATÜRLER

VALERİ KURTU / UKRANYA
Başarı ödülü

SLOBODAN OBRADOVIC / YUGOSLAVYA
Karikatür dergisi Başarı Plaketi

MİROSLAV BARTAK / ÇEK CUMHURİYETİ

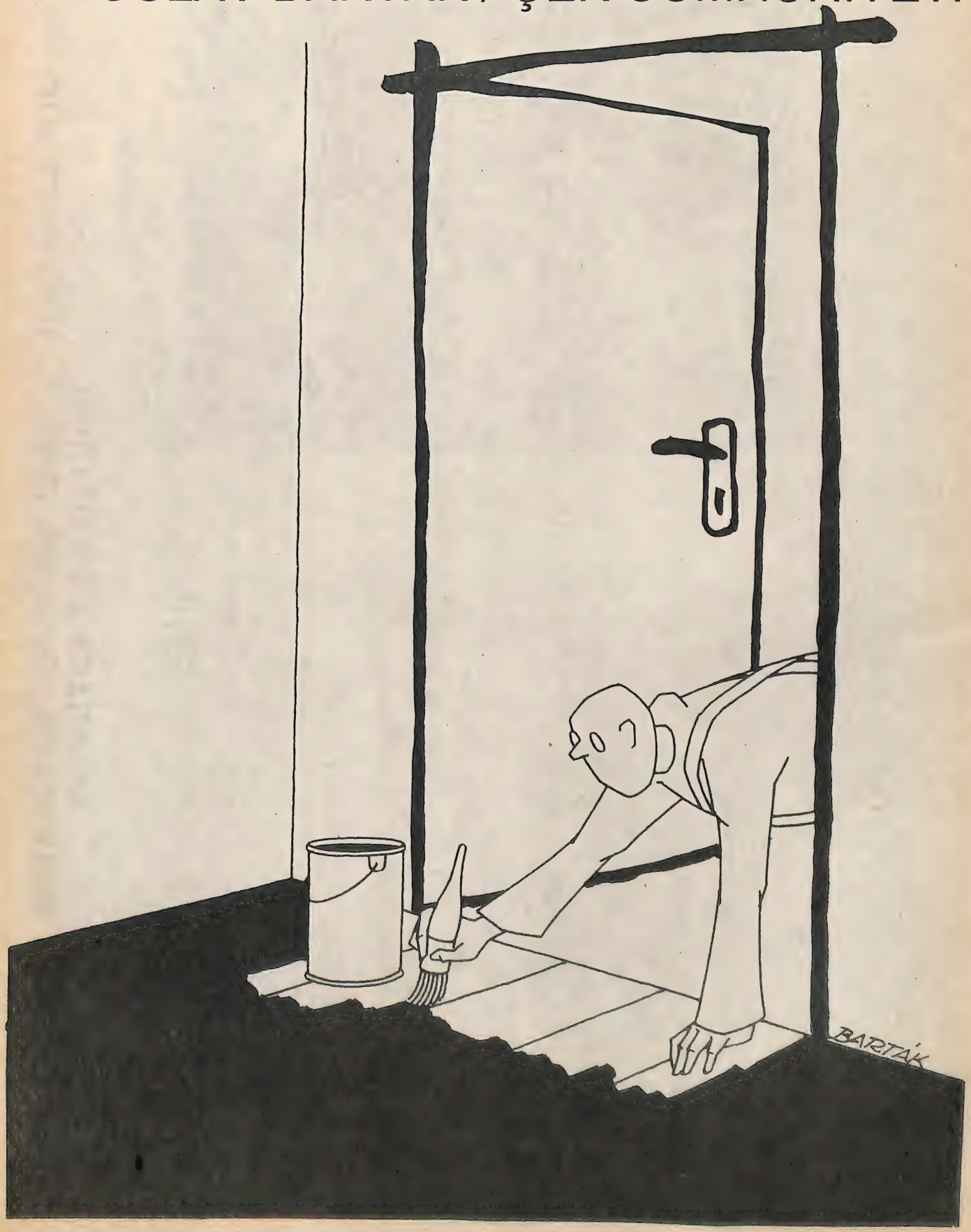

MURAT ÖZMENEK

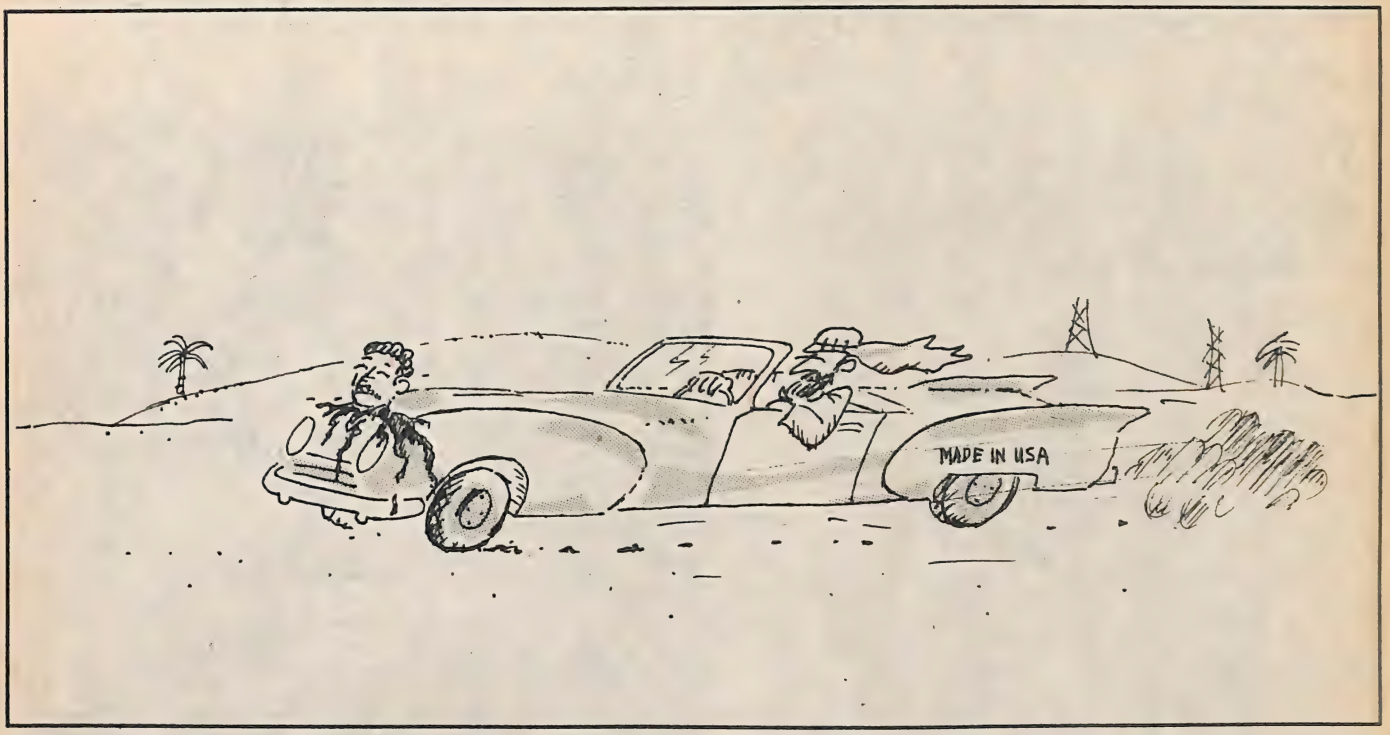

ALİ ŞUR

KÜBA'LI DOST KARİKATÜRCÜLERDEN "BARIŞ"

ANTONİO LUORO MARTİNEZ

TOMAS RODRİGUEZ

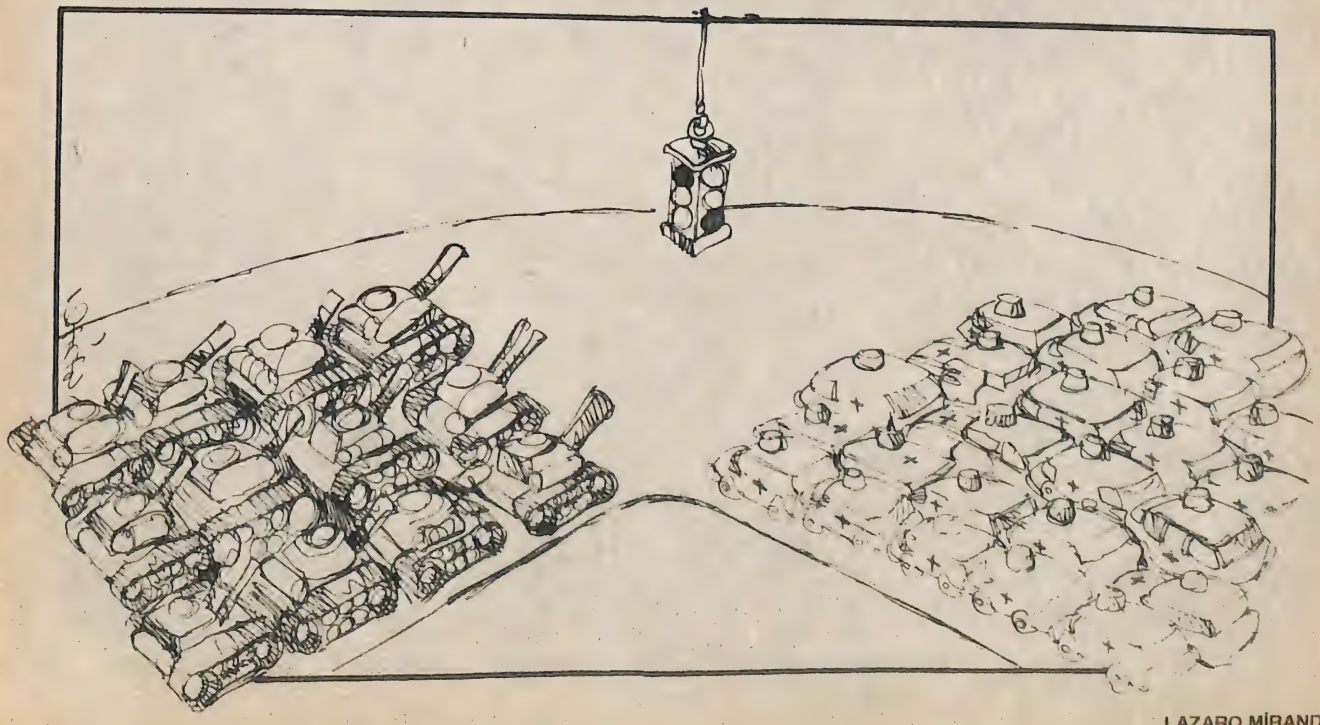

LAZARO MİRANDA

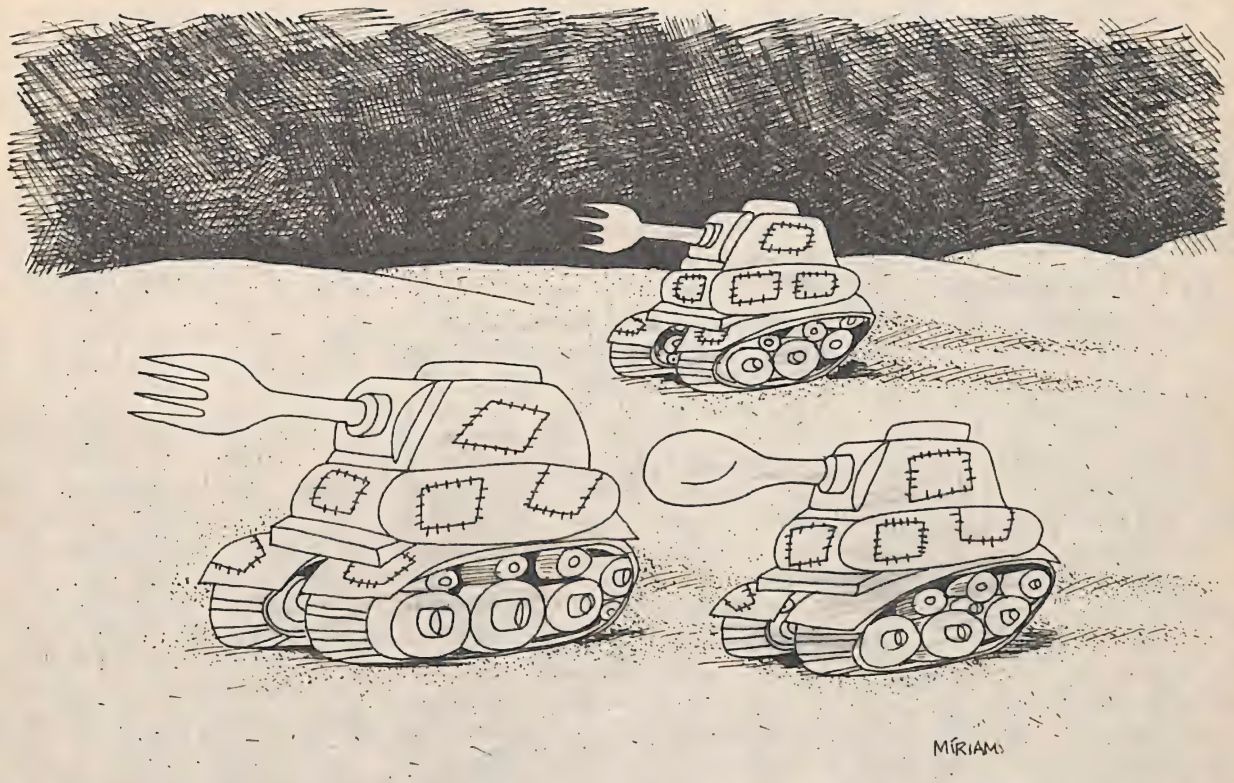

MİRİAM M. ALONSO GABRERA

MANUEL HERNANDEZ VALDES

ARİSTİDES ESTEBAN HERNANDEZ GUERRERO

GIRGIR'IN HİKAYESİ (3)

ÇİZGİ ROMAN SERÜVENİ

LEVENT CANTEK

Geçen sayılarımızda Gırgır'ın çıkış koşullarından ve onun popülerliğini kolaylaştıran kahramanlarından söz açmıştık. Bu sayımızda da çeşitli kahramanlardan söz açarak Gırgır meselesine -şimdilik şerhi koyarak- hitama erdireceğiz.

Oğuz Aral'ın Avni'sini izleyen bir başka kahraman Zalim Şevki oldu. Yaratıcısı Engin Ergönültaş'ın sınıf olarak içinden geldiği gecekonduları, abartısız, varolanı olduğu gibi anlattığı çalışması, adını muhitin bitirim (!) delikanlısı Şevki'den alıyordu. Şevki ve yakın arkadaşı Kelek Osman'ın başından geçenlerin anlatıldığı dizinin background olarak faş edilen gerçekçiliği, ikilinin yaşadıklarıyla ilgili fantastik-gerçeküstü kaymalar da yaşıyordu. Ergönültaş'ın Amerikan underground çizgi roman ekolünü masseden anlatımı ve ziyadesiyle çizgileri, Oğuz Aral etkilerinden uzak istisnai bir yer kazandı. Dizinin anahatlarıyla öyküsüne gelince; Şevki ve can arkadaşı Kelek Osman bir gecekondu mahallesi içinde, daha doğrusu bir ağaç dibinde birlikte yaşarlar. Etraflarında tek katlı yıkık, dökük evlerin, kokoreççiden fahişelere, katillerden artizlere kadar çeşitlenen sakinleri vardır. Mahellede derdi tasası olan Şevki'ye koşar... Şevki de hunhar planlar kurarak olmaz denilen işleri düzene sokar (!) ama arkadaşı Osman adı üstünde kelektir, işe bir kelek atar. Duygusal çocuktur, sipali için iş görmez. Gerçi görmek ister, bir şekilde şu hayattan sıyırmak düşüncesindedir ama "hani dürüstlük öldümü bir yerde" deyip işi bozar. Dizinin mizahını oluşturan bu med-cezirler içinde zulümden yana nasibini almamış Şevki ve Osman, ümitlerini eskiterek, yaşarlar. Oysa çevrelerindeki yaşam kabagüçle donanmış, kabagüçle haşır neşir olmuştur. Bazen bunun rahatsızlıklarını duyarlar, bazen de bir zeka pırıltısı (!) gösterip bundan faydalanmak isterler. Şevki için söylenebilecek en önemli şey -biraz da affınıza sığınarak mizah ile sosyolojiyi harmanlıyarak- "ona bakarak"; memleketimiz insanı üzerine konuşulmaya müsait bir karakterdi. Şevki'de kıyıda köşede kalmış insanın edilgin gibi görünen, serüvenini yakalamak olasıydı.

Nuri Kurtcebe'nin Gaddar Davut'u ise (1974) popüler tarihi çizgi romanların bir parodisiydi. Türün tüm kalıplarını kullanarak "gırgır" geçiyordu. Sultanın verdiği zor görevler, acımasız kötü adamlar ve ilik gibi güzel kızları, adının aksine yufka yürekli Davut'un serüvenlerinin mihenk taşlarıydı. Gaddar Davut, daha sonraları çıkan "En Kahraman Rıdvan" gibi bir aptal kahraman değildi. Mizahı çoğunlukla komik yan tiplemeler ve harekete dayalı espriler sağlıyordu.

1975 yılında başlayan Küçük Adam ise İlban Ertem'in ilk dönem çalışmaları olarak, yukarıda adı geçen çizgi romanlar kadar ilgi görmedi. Sonraları Fırt'ta yayınlanmaya başlayan dizide Ertem, Oğuz Aral öykücülüğünü iyi uygulayarak seksenli yıllara kendine özgü fantezi ve anlatımlarıyla bir usta olarak girdi. Gırgır bu "erkek" tiplemelerin yanına bir de genç kız tiplemesi ekledi. Özden Öğrük'ün yarattığı Çılgın Bediş (1977), onca erkek kahraman arasından popüler olmayı başararak sıyrıldı. Öğrük, kahramanını şöyle anlatıyor:

- Bediş, yaşıtları gibi normal bir genç kız. Hep 17 yaşında, gençlik pırıltıları her an belli olan bir reklam çocuğu da diyebiliriz. Dansı çok seviyor. Bu arada masum bir flört bile ona çok görülüyor.[1]

Dizide Bediş tiplemesi, zamanla yerini çapkın dedesi ve arkadaşları problemli Banu ile erkek delisi Mükü'ye bıraktı. Bu tiplemeler daha çok görülmeye başladı. Gırgır'da kadınların kullanımı erotik bir obje olmaktan öteye gitmedi. Erkekler onlara aşık oluyor, acı çekiyor, kıvranıyor, bu temiz aşk türlü zilletlerden sonra mutlu son'la nihayetleniyordu. Kadınlar ya tertemiz aşkla sevilecek kadar saf ya da baştan çıkaran, yuva yıkan fettanlardı. Bu erkek söyleme sonraları kadın çizerlerin yarattığı tiplemeler de katkı sağladı. En az erkekler kadar abazan, kolay seks yapan -ya da bunu ima eden- erotik kadın kahramanlar ortaya çıktı. Etine buduna dolgun bu kadın kahramanlar Gırgır'ın kadınlar üzerindeki erkek bakışının dışına çıkmadan, genel söyleme eklemlendi.

Gırgır, 1980 yılında neredeyse kendisiyle özdeşleşen Muhlis Bey tiplemesini çıkarttı. Tipleme, Behiç Pek'in yazdığı bir metine çizilen küçük bir vinyetle başladı. Sonraları Behiç Pek'in yazdığı Latif Demirci'nin çizdiği karikatür ve bantlarla giderek büyük başarı kazandı. Muhlis Bey, Türkçe'yi iyi konuşamıyordu. Fenerbahçe hastasıydı, köpeklerden acaip tırsıyor, bucak bucak kaçıyordu. Dizinin çizeri Latif Demirci (1961) Muhlis'i şöyle anlatıyor:

- Muhlis Bey, 1980 yılında Behiç'le (Pek) beraber hazırladığımız Zıpır sayfasında, Cırıltı adlı köşesinde yazı yazıyordu. Sonra okurlardan gelen mektup ve telefonlarla Zıpır'dan ayrılarak Cırgır gazetesini çıkardı. Yani, biz Muhlis Bey'in doğumu için oturup düşünüp tartışmadık. Behiç'in yazması, benim de çizmem biraz rastlantı oldu. Monotonluğa düşmemek için Muhlis Bey'de farklı tipler denedik. Komşular pek sevilmedi. Sonunda Yavlum Mithat adındaki kaytarıcı, maç hastası çırak tipini çıkardık. Bir de Muhlis'in aşık olduğu, Mithat'ın annesi Yeliz Hanım...[2]

Gırgır üzerine yaptığımız bu kısa inceleme doğal olarak önemli eksiklikler içeriyor. Herşeyden önce Gırgır'ın en başarılı dönemi olarak söylenebilecek seksenli yıllar üzerinde -şimdilik kaydıylahiç durmadık. Son on yıl üzerinden yapılacak bir mizah dergileri incelemesini başka sayılara bırakarak, gelecek sayı buluşmak üzere sevgilerimle diyorum. Şen ve esen kalın.

1) Karasu A-Uz, R., **"Fırçanın Yarattığı Kahramanlar"**, Hürriyet, 8.9.1988.

2) a.g.e.

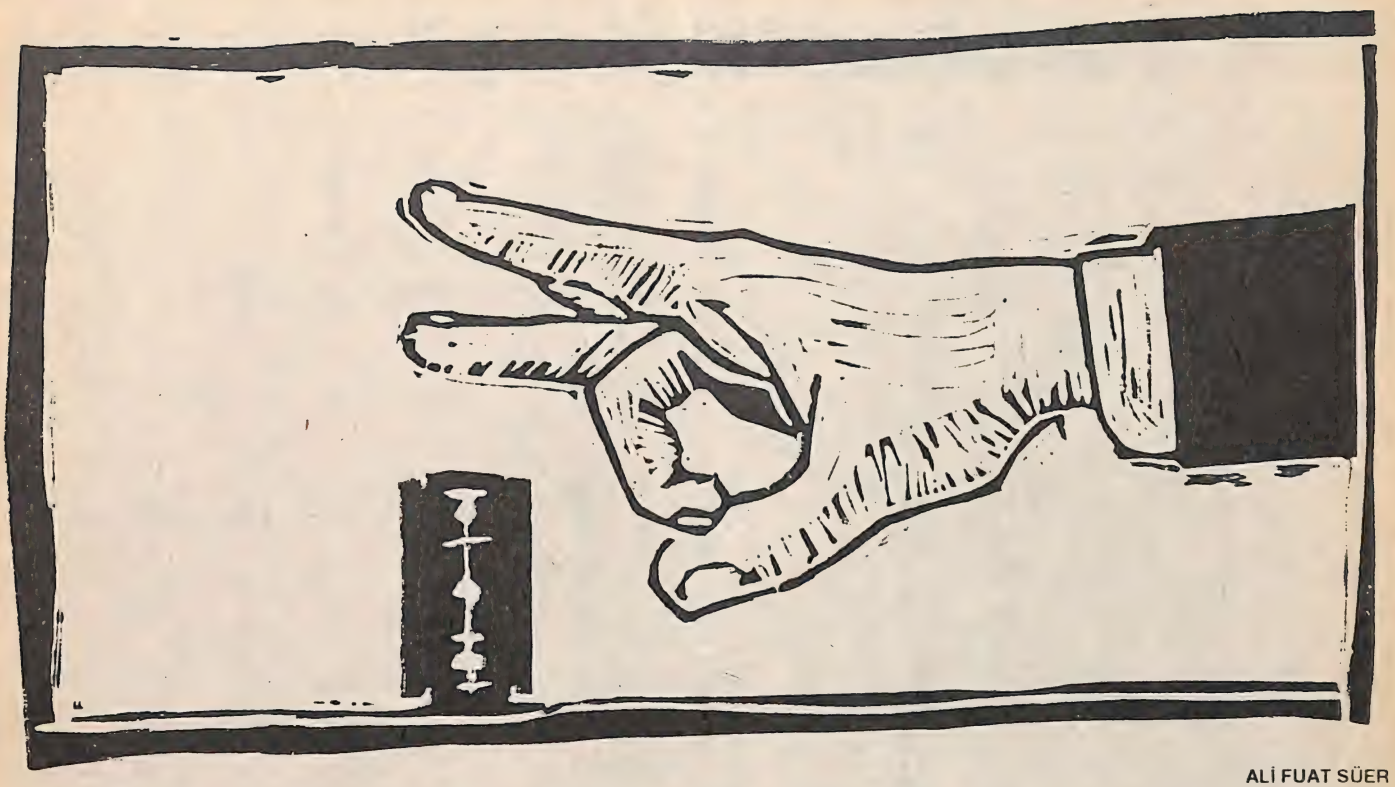

ALİ FUAT SÜER

BURAK ENGİN

ÜMİT ÖĞMEL

İSMET LOKMAN

KARİKATÜRİST ANEKTOTLARI

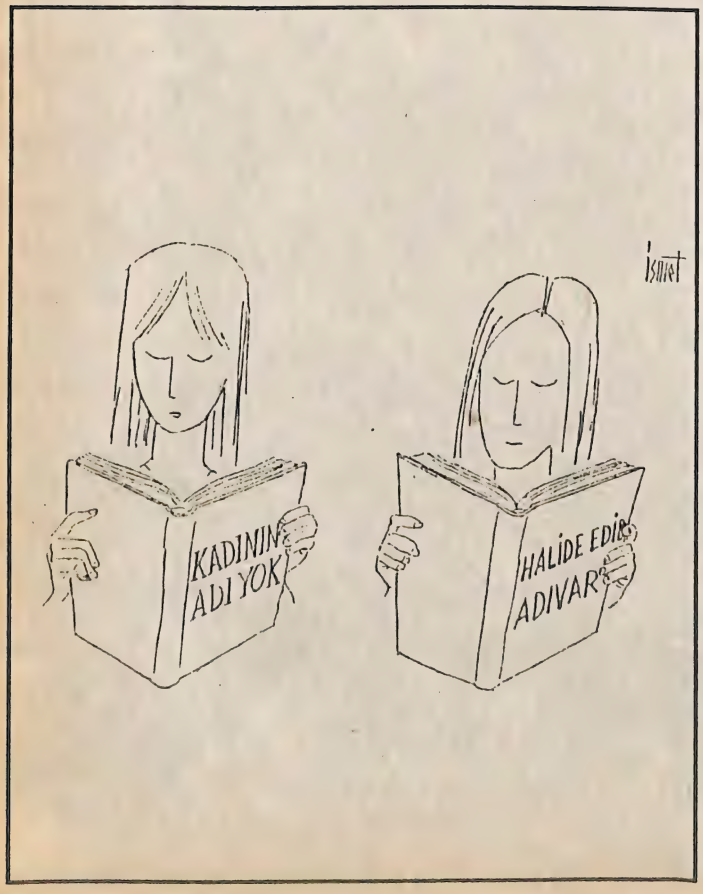

■

Yener ÇAKMAK

■

ABDÜLCANBAZ NASIL DOĞDU?

Turhan Selçuk anlatıyor:

Abdülcanbaz 1957 yılında "MİLLİYET" Gazetesi sütunlarında doğdu. O zamanlar günlük basında yabancı çizgi romanlar yayınlanıyordu. Bu Abdi İpekçi'nin dikkatini çekmiş olmalı ki, isteği üzerine Turhan Selçuk, Bedri Koraman, Altan Erbulak, Oğuz Aral çizgi romana yöneldiler.

Milliyet Gazetesi genel yayın müdürü, rahmetli Abdi İpekçi, yerli çizgi roman istedi. "Neden olmasın?" diyerek Turhan Selçuk'a öneride bulundu.

Devamını Turhan Selçuk şöyle anlatıyor:

O zaman deneyimsiz olduğum için, böyle bir riske girmek istemedim. Aklıma Aziz Nesin geldi. O yazsın, ben çizeyim dedim. Aziz o zaman sakıncalıydı. O yazdı, ben çizdim. Abdülcanbaz'ın ilk serüveni "Turist Rehberi". Abdülcanbaz'ın isim babası da Aziz Nesin. Parayı da bölüşüyorduk. Abdülcanbaz, ilk yıllarda turist rehberiydi. İstanbul'da turistleri gezdiriyordu. Daha sonra Aziz Nesin bu işe devam etmedi. Sonra bir süre Rıfat Ilgaz'la çalıştık. Ama Rıfat da ayrılınca, ben yalnız kaldım ve devam etmek istemedim. Ama İpekçi ısrar etti. Aziz Nesin ve Rıfat Ilgaz'la 2-3 ay kadar birlikte çalıştık. Sonrası, bugüne kadar ben sürdürdüm. Kısa bir süre sonra, bunun pek zor bir iş olmadığını anladım. Kendim yazıp, kendim çizmeye başladıktan sonra, ABDÜLCANBAZ tipinin karakteri hoşuma gitmemeye başladı. Çünkü bu tip halkın içinden biri değildi. Halkın arasında, halkın özlemleri için savaşan, halktan biri olmasını istedim. Onu bu doğrultuya getirdim. Bu arada Abdülcanbaz'ın çok sayıda yandaşı ortaya çıktı. Doğal olarak da karşıtları oluştu. Daha sonra kadın kahramanlar ortaya çıktı. Abdülcanbaz tipi, tamamen bizim kültürümüzü, bizim halkımızı, halkımızın özlemlerini, savaşımlarını, isteklerini dile getiren bir tiptir.

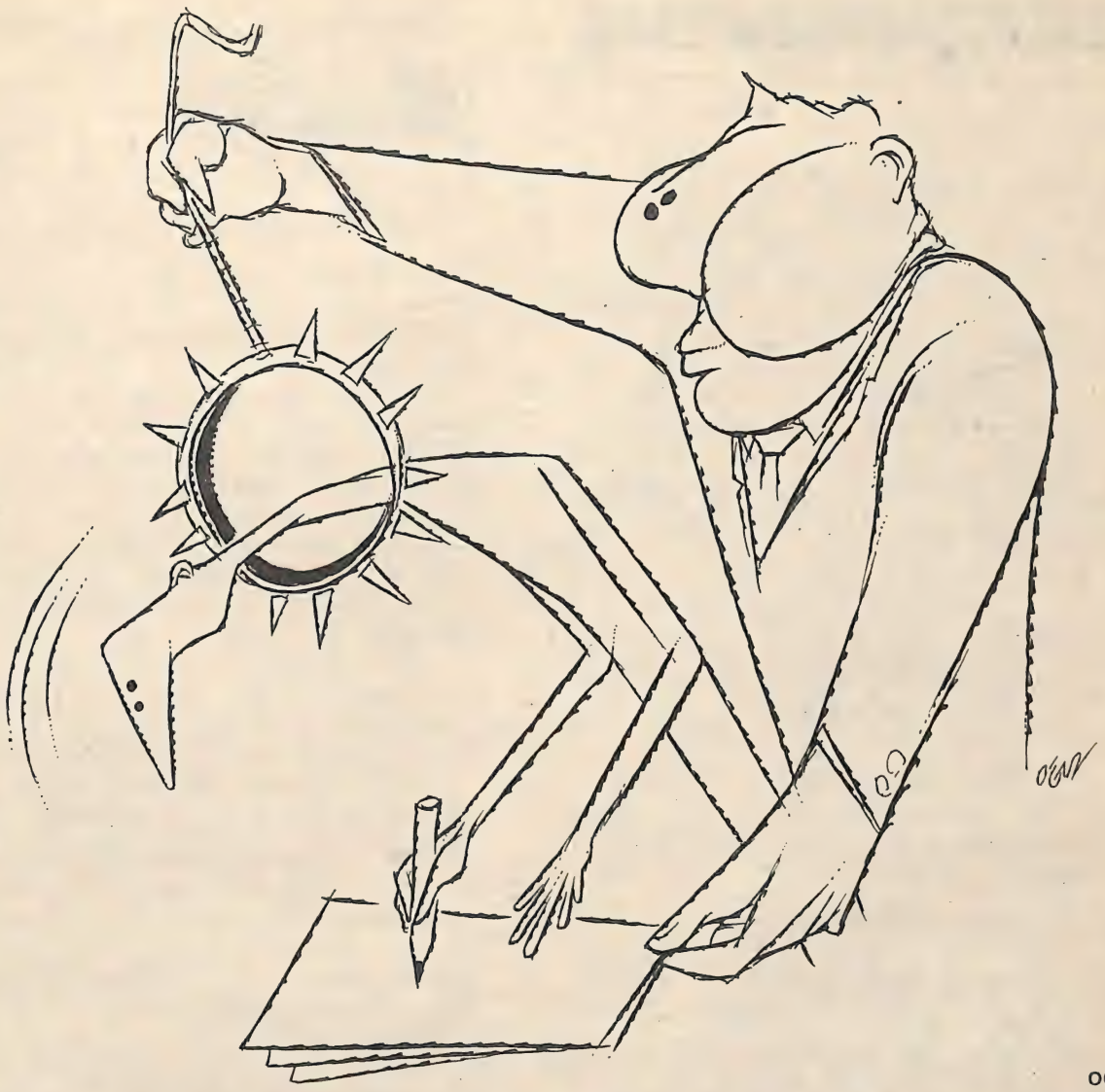

OĞUZ GÜREL

BEYAZ PERDE

ENGİN SELÇUK

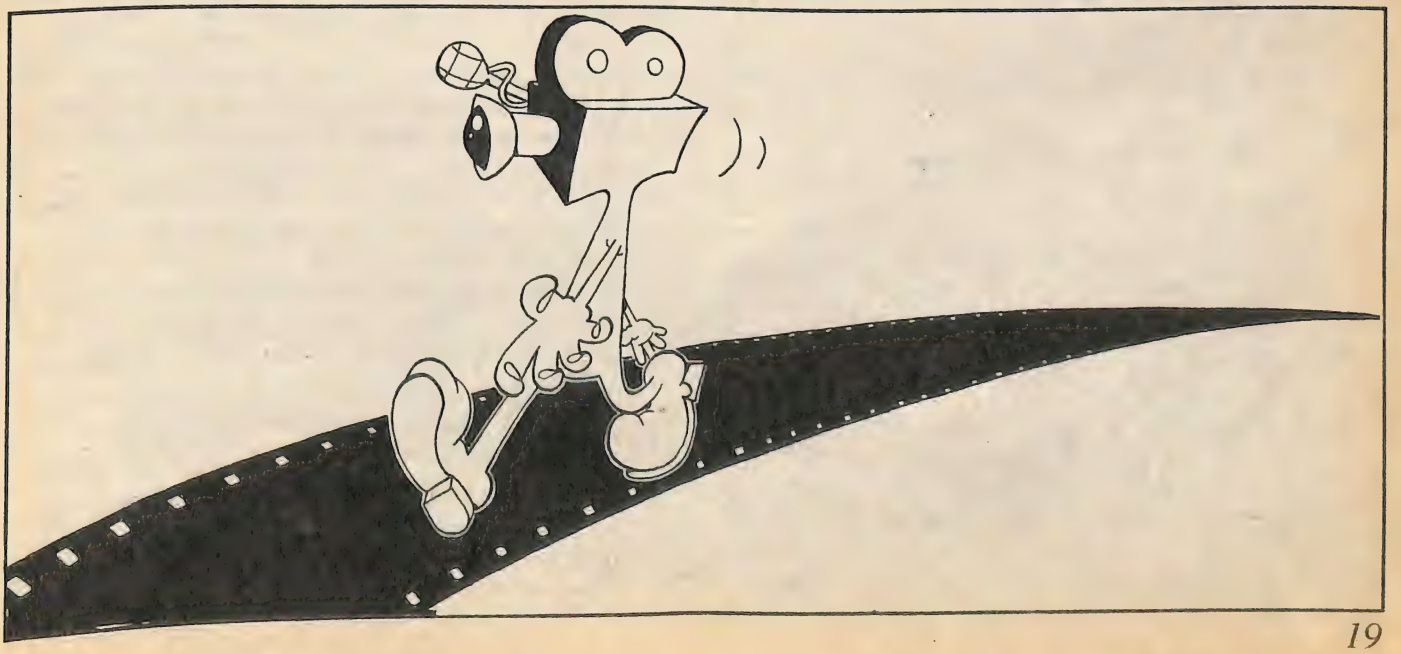

ALTAN ÖZESKİCİ

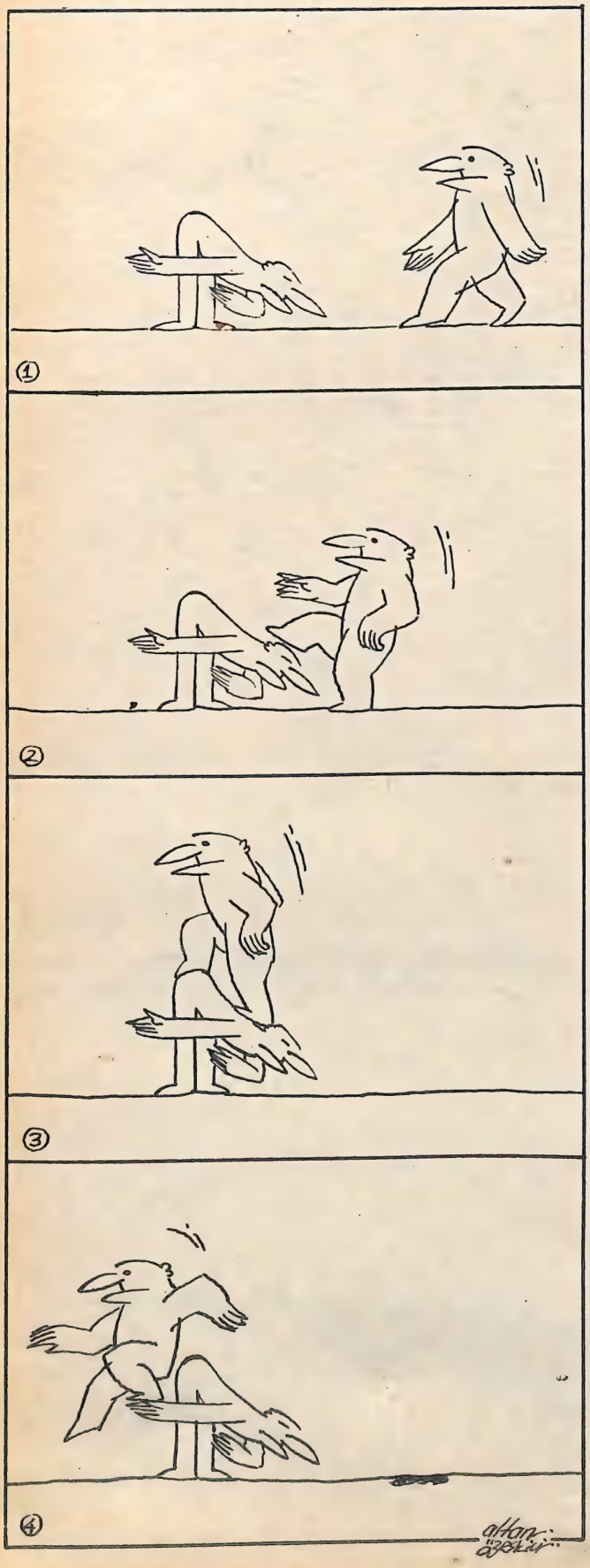

HIRSIZIN GÖZÜNÜ SEVEYİM

ÇİZGİ YERİNE

A. MÜMTAZ İDİL

Hırsızlık ile dolandırıcılık arasında ne fark vardır?

Ceza yönünden bakarsak, "teammüden cinayet" ile "meşru müdaafa" arasındaki fark kadar büyük... Soyut anlamda bakıldığında ise, zeka ile kurnazlık gibi insan beyninin birbirine çok benzediği sanılan iki fonksiyonu. Zeka, karşısındaki beyni hiç küçümsemezken, kurnazlık herkesi aptal sanır. Hırsızlık hiç ortaya çıkmayacağı düşüncesiyle anlık kararlarla gerçekleştirilirken, dolandırıcılık en küçük ihtimalleri bile gözönünde bulundurarak, sabırla "gergaf" gibi işlenir. Sonuçta, kendisini dünyanın en zeki insanı sanarak, küçük hesaplarla yengesinin altınlarını "zulasından" çarpan hırsız, nasıl yakalandığını koğuş arkadaşlarına anlatmaya çalışırken, bir bankayı hörgücüyle yutan dolandırıcı, İsviçre Alpleri'nde, otel müstecirine, ülkesinin kendisini anlamadığından ve değerendirmediğinden yakınırken viskisinden koca bir "fırt" çeker.

Dolandırıcı, hırsızın "Arsen Lüpen"idir. O hiç bir zaman, Kazakistan'ın Akmolla kentindeki geri zekalı gibi kütüphaeden 15 bin kitabı kapıya dayadığı kamyona yükleyip, tüymeye kalkmaz. Ya da Bulgar papaz Dimitr Yakov gibi, Victor Hugo'nın Sefiller romanındaki Jean Valjean misali, kilisedeki ikonaları çalmaz, "hediye" edilmesini sağlar.

Ülkemizin "hediye" konusunda ne denli başarılı olduğu geçen gün gazetelerde büyük puntolarla yer almıştı. BM Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 41 pilot ülke arasında yaptığı sıralamada 13. olmamız, bana hakkımızın yendiği izlenimini verdi. Öyle ya, Kastelli'nin bile dolandırıldığı bir ülke 13. sıradaysa, varın siz liste birincisi Endenozya'nın halini düşünün...

Kim ne derse desin, hırsızlık bana çok daha insancıl geliyor. Çünkü hırsızlık, mağdur olana büyük maddi zararlar verse de, onuru ile oynamıyor. Dolandırıcılıkda bütün insani ilkeler çöküyor bir anda. Ne onur, ne insan sevgisi, ne dostluk... Hiçbiri bir daha yerine konmayacak şekilde uçup gidiyor. Ardından da, tüm kutsal değerlere lanet yağdıran mağdur, ilke olarak benimsediği davranışlarını rafa kalırıp, önündeki iki yoldan birini seçmeye zorlanıyor: Hırsızlık ya da dolandırıcılık... İlkini yaparsa, zimmete alenen (çoğunlukla da aptalca) para geçirmekten hemencecik yakalanıyor, ikincisini yaparsa... İşte o zaman durum vahim. Saygın bir kişi olarak, bir süre sonra karşınıza çıkacak bir aday adayı "kibar hırsız" yetişiyor demektir.

Hırsız ile dolandırıcı arasındaki en önemli farklardan biri de, hırsızın genellikle bire-bir çalışması... Yani hedefinin küçük, sınıf ve net olması. Dolandırıcı ise, yetmişlik dedelerden, tüyü bitmemiş yetimlere kadar toplumun geniş bir yelpazesini hedef alıyor. Yani kısacası, hırsızlık bireysel bir illetken, dolandırıcılık toplumsal bir hastalık olup çıkıyor.

Bir gün gelip de, hırsızları böylesine yürekten savunmaya kalkacağımı düşünemezdim. Ama, dolandırıcı denince öylesine bir tiksinti kaplıyor ki içimi, "dolandırıcılar arasına düşen, hırsıza sarılır" diye düşünüyorum.

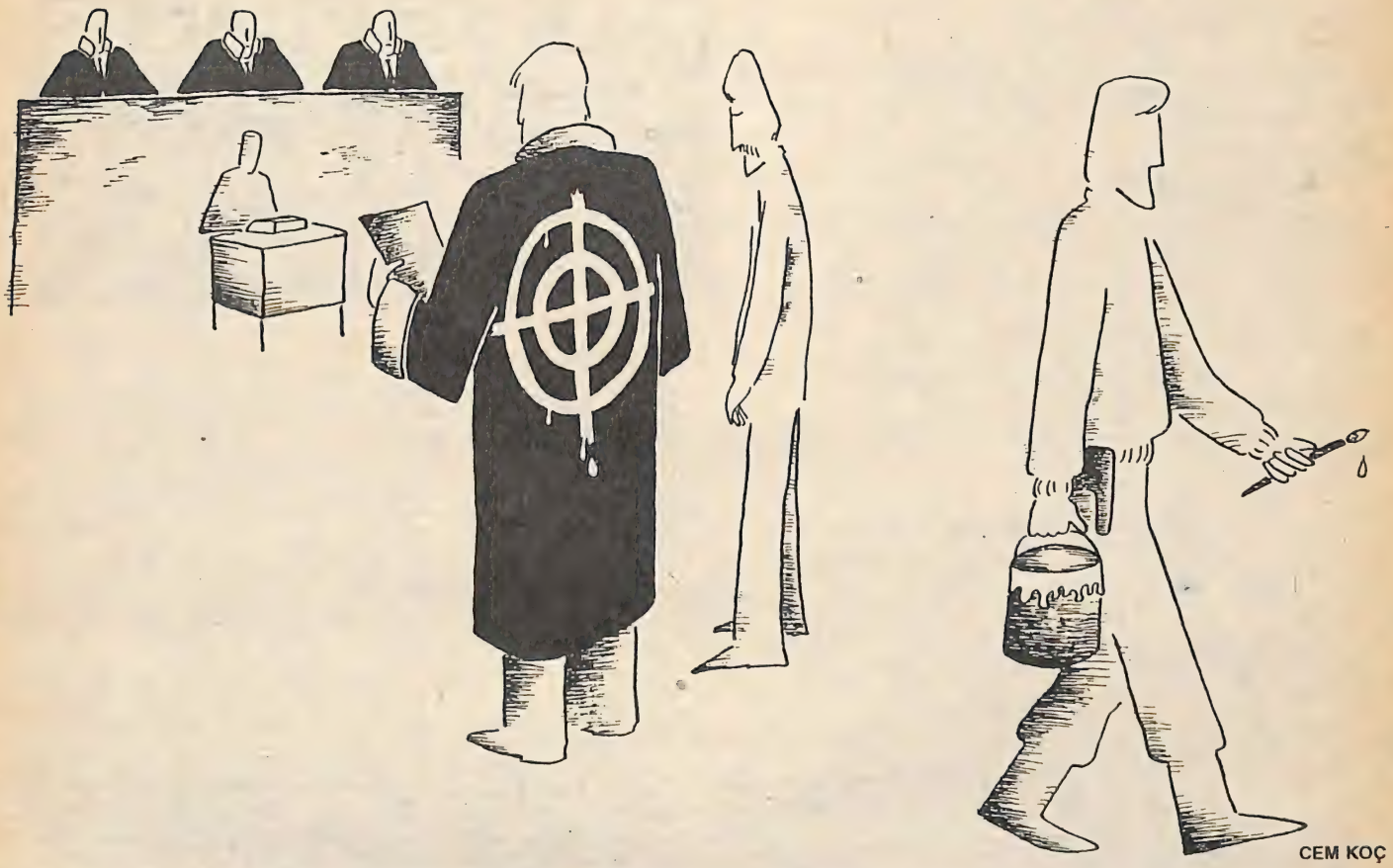

CEM KOÇ

ATEŞ KEEES!..

MUSTAFA BİLGİN

BİLDİRİ

Bizler savaş ölüleriyiz,
Bundan böyle.
Karşı karşıya değiliz
Bildiririz.

Özdemir Asaf

NURİ BİLGİN

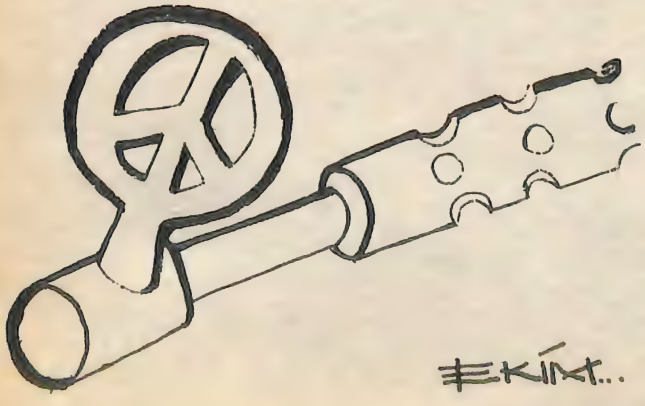

EKİM ATİLLA PEKER

HABERLER

ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Karikatür Sokağı

- **KARİKATÜR SOKAĞI AÇILDI**

  Karikatürcüler Derneği Antalya Temsilcisi Orhan Coguplugil'in öncülüğünde Antalya Belediyesi'nin suponsorluğunu üstlendiği Antalya Karikatür Sokağı açıldı.

  Karikatür sanatına ve sanatçısına yaptığı katkıdan dolayı Antalya Büyükşehir belediyesi ve Başkanı Sn. Hasan Subaşı'ya teşekkür ediyor. Başarılı çalışmalarına bir örnek daha ilave eden Orhan Coguplugili kutluyoruz.

- **AHMET ERKANLI'NIN MAHKUMİYET DAVALARI**

  Dergimiz çizerlerinden Ahmet Erkanlı 2 davadan 10'lar ay hapis cezası alırken, kararlar için temyize başvuruldu. Çizerimizin ayrıca bir davası daha sürmektedir. Ahmet Erkanlıya bol çizgili, davasız günler diliyoruz.

- **ÜMİT ÖĞMEL VE ÜLKÜ OVAT'IN HOLLANDA ETKİNLİKLERİ**

  Karikatürist Ümit Öğmel ve Ülkü Ovat 17 Ağustos 1995 tarihinde Stichting Kijken Çocuk Kitapları ve Çizerleri Vakfı'nın davetlisi olarak Hollanda'ya gittiler. Karikatür çalışmalarının yanısıra, çocuk kitapları resimlemelerine, çocuk afiş ve kartpostal çalışmalarına da büyük yer veren çizerlerin çocuklara yönelik afiş çalışmaları daha önce, 1995 yılının ilk aylarında Vakıf yöneticisi Mr. Roby Bellemans tarafından Vakıf kolleksiyonuna alınmıştı. Hollanda'nın Axel kentinde çalışmalarını sürdüren Bellemans, yine Hollanda'nın bu kez Limburg eyaletindeki tüm okullarında sergilenecek bir çocuk çizerleri sergisi açıyor. Bu sergide, çocuklara yönelik basılı ve orijinal çalışmalar yer alıyor. Ümit Öğmel ve Ülkü Ovat'ın çocuklara yönelik afiş çalışmalarının da bulunduğu Limburg eyaletindeki sergi, 14 Ağustos - 17 Eylül tarihleri arasında izlenebilecek.

- **İZMİRLİ ÇİZERLERİN SERGİLERİ**

  Karikatür sanatçıları Tufan Aryakın, Levent Dagaşan, Halis Dokgöz, Hasan Efe, Hasan Gümüş, Cem Koç ve Mustafa Yıldız, İzmir Fuarı Montrö kapısı Atlas Pavyonu'nda bulunan Nisan Sanat Standında 30 Ağustos - 14 Eylül tarihlerini kapsayan "Çizgisel" adı altında karikatür sergisi açmışlardır. Sanatçı dostlarımızı çabalarından dolayı kutluyoruz.

- **KARİKATÜRLERLE TÜRKİYE**

  "Karikatürlerle Türkiye" Sergisinin çizeri Orhan Coguplugil etkinliği ile ilgili verdiği bilgide şunları söylemektedir. Karikatürlerle Türkiye Sergisi; ülkemizin, tarihi coğrafi, kültürel değerlerini ve bunların üzerinde şekillenen toplumsal yaşamımızın, karikatürün sınır tanımaz evrensel gücüyle yorumlanmasıdır. Bugün; maalesef ülkemiz tanıtımında, sanatın gücünden yeterince yararlanılmamaktadır. Varolan sorunlarımızın üzerine bir perde çekerek tanıtım yapmamız mümkün değildir. Günlük çıkarlar uğruna feda ettiğimiz pek çok şeyin içinde ne yazık ki tanıtım da var. Bu sergiyle; ülke insanının, kendisiyle dalga geçebilme olgunluk ve hoşgörüsünü göstermeyi ve alışılmış bir takım tabuların dışına çıkmayı hedefledim. Sergide; geçmişten günümüze tüm Anadolu uygarlıklarının izlerini ve gelişme sürecindeki yarı aydınlanmış insanımızın yozlaşan ve yok olan kültürüne karşı duyarsızlığını ele almaya çalışıyorum. bilinçli ya da bilinçsiz olarak yok edilen kültürel ahengin ve değerlerin yerine konulan içi boş alternatiflerin cazibesine kapılıp geç kalmadan değerlerimizin farkına varmamızı istiyorum. Bu anlamda kendimizi eleştirebilmenin ve zaman zaman da dalga geçebilmenin en etkin yoludur karikatür.

"ASAF KOÇAK KARİKATÜR YARIŞMASI ALBÜMÜ" ÇIKTI

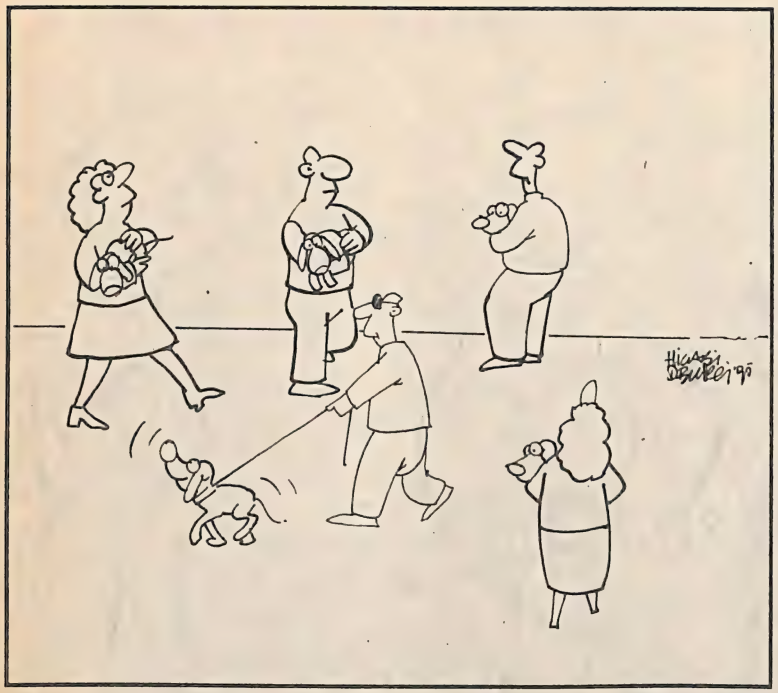

HİCABİ DEMİRCİ

MEHMET ALTUĞ

Karikatürcüler Derneği ile Karikatür Dergisi'nin birlikte tasarladığı "Asaf Koçak Karikatür Yarışması Karikatür Albümü" geçtiğimiz günlerde Kültür Bakanlığı'nın katkılarıyla gerçekleştirildi. 128 sayfadan oluşan albümde; Turhan Selçuk, Ali Ulvi Ersoy, Mengü Ertel, Erdoğan Başol ve Metin Peker'den oluşan yarışma jürisinin seçtiği karikatürlerin yanısıra 2 Temmuz olayına duyarlı karikatürcü dostlarımızın yarışmaksızın gönderdiği eserler de yeraldı. Karikatürcüler Derneği kurucu üyesi, "Asaf Koçak Yarışması" jüri başkanı Turhan Selçuk albümün 4'üncü sayfasında yeralan "Asaf Koçak'ın çizili kulvarı" başlıkıl yazısında:

"Sivas'ta, Madımak Oteli önündeyiz. Karanlığın, cehaletin, ilkelliğin, vahşetin temsilcileri onun yolunu kesiyorlar. 37 çok değerli insanımızla birlikte diri diri yakıyorlar. Böylesine barbarlığa seyirci kalanlar, umursamayanlar daha mı az suçlu? Daha mı acımasız?

Madımak Oteli'nden yükselen alevlerin kara islerine bulanmış, kara yaratıklar aramızda dolaşıyorlar!...

Toplumumuz için ne büyük utanç" diyor. "Asaf Koçak çizgileri ile yaşayacak!... Adına düzenlenen yarışma ile çizer dostlarımızla daima yaşatılacaktır..." diye yazan Karikatürcüler Derneği Başkanı Erdoğan Başol da konuya ayrı bir duyarlılıkla yaklaşıyor.

"Asaf Koçak Karikatür Albümü" yarışmaya katılan tüm çizerlere gönderilecek.

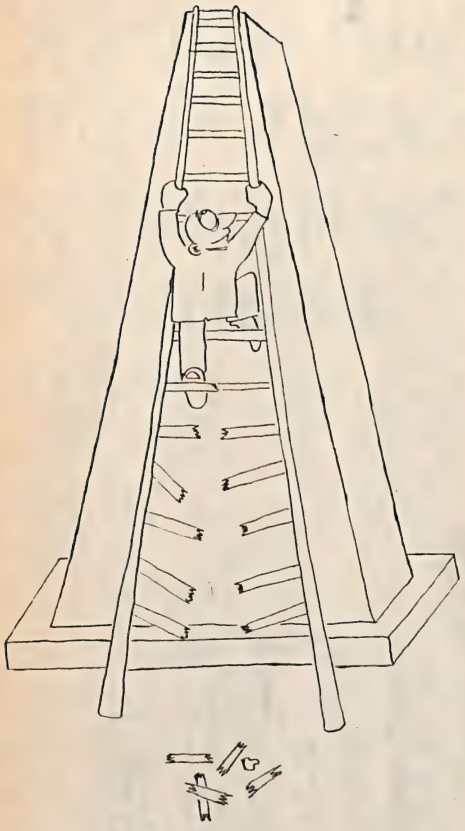

KEREM YÜCE

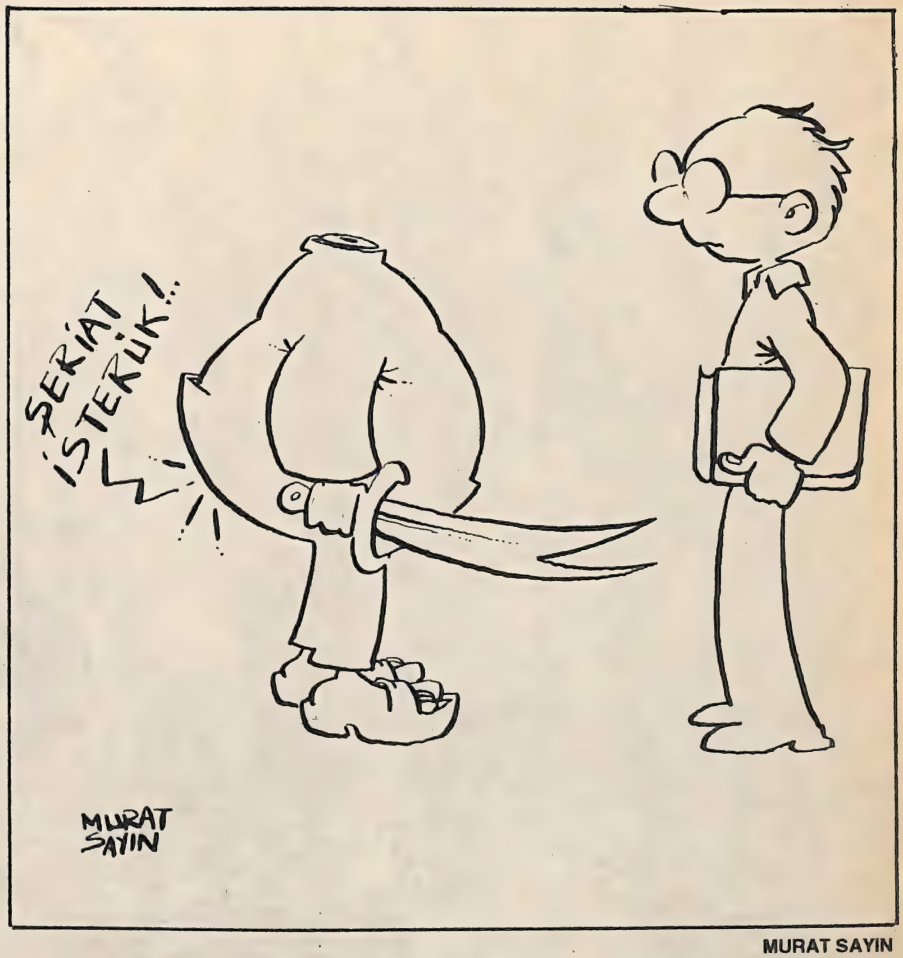

MURAT SAYIN

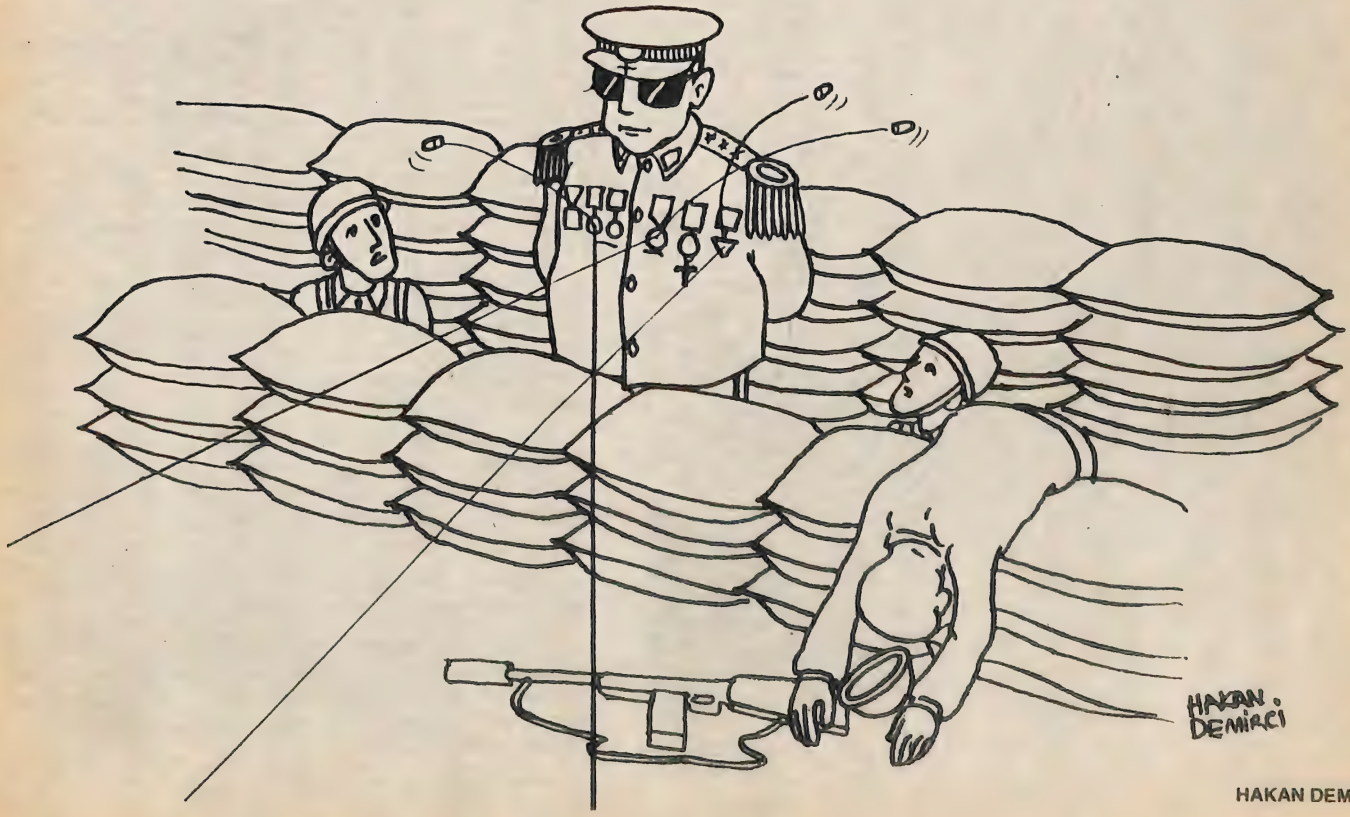

HAKAN DEMİRCİ

MAHMUT TİBET

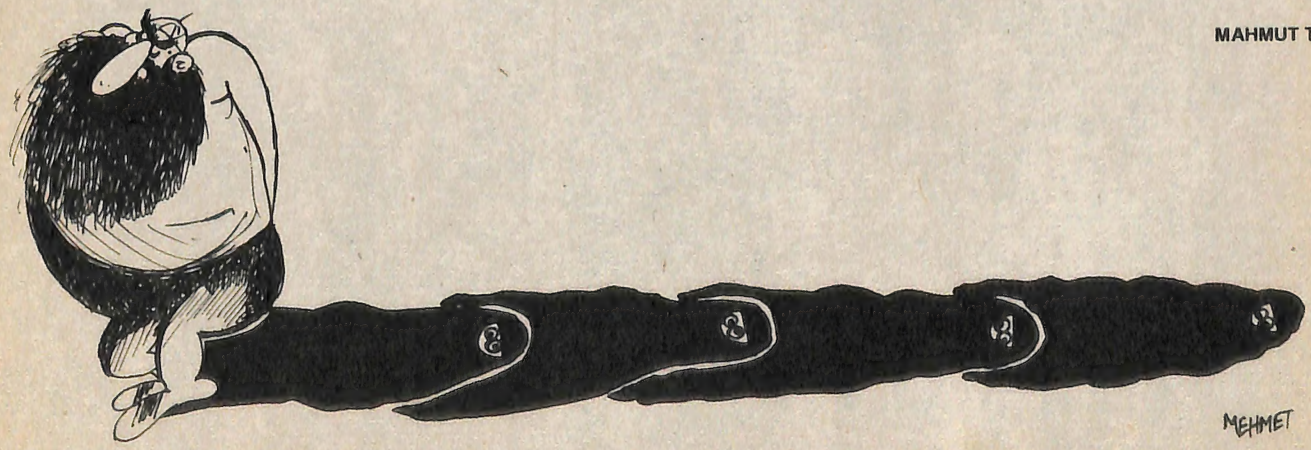

MEHMET ÖZTÜRK

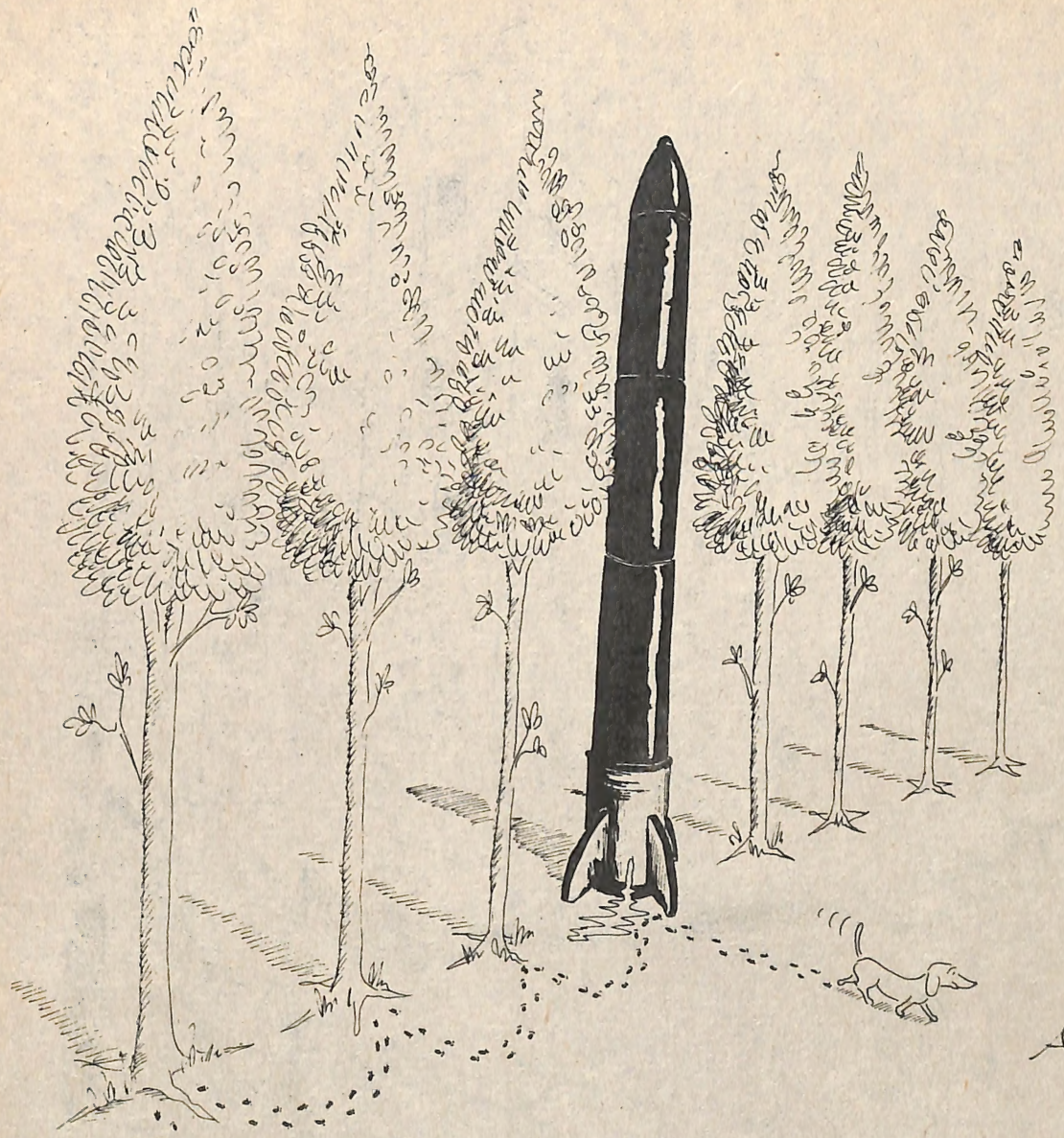

ALİ ŞÜKRÜ FİDAN

OKTAY BİNGÖL

HALKSU

"DOĞAL SEÇİMİNİZ"

HALKSU ÇEŞMELERİ

100. YIL HALKSU
ÖĞRETMENLER CADDESİ
(100. YIL ULUPAZARI İÇİ)
BALGAT

AYRANCI HALKSU
HÜSEYİN ONAT SOKAK
SEMT HALİ İÇİ NO: 13/11
(AYRANCI ULUPAZARI KARŞISI)
A. AYRANCI

MALTEPE HALKSU
ŞEHİT GÖNENÇ CADDESİ
PARK-BAHÇE MD. BİNASI YANI
MALTEPE

YILDIZ HALKSU
PAZAR İÇİ (HALKPAZARI İÇİ)
MUHAFIZ ALAYI KARŞISI
YILDIZ

ÇANKAYA BELEDİYESİ / BELDE A.Ş.

Türkiye'de karar verme konumunda olan kişiler niçin gazetemizi okur?

Çünkü gerek duydukları bilgileri objektif olarak sadece gazetemizde bulabilirler.